

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA ŁOMŻA DLA TERENOW
POMIĘDZY UL. PRZYKOSZAROWĄ I UL. SZOSA DO MĘŻENINA**

Wykonawca:

SOFT-SOIL Grzegorz Prusik

ul. Ciasna 2B , 12-100 Szczytno

Tel. 509668232

e-mail: grzegorz_prusik@o2.pl

Autor opracowania:

inż. Grzegorz Prusik

Zleceniodawca:

PLANAR Pracownia

Projektowania Przestrzeni

Jacek Rostek

Pl. Konsulatu Polskiego 5/21

10-532 Olsztyn

styczeń, 2020 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Podstawy formalno-prawne prognozy	6
1.2. Cel oraz zakres prognozy oddziaływania na środowisko	6
1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	7
2. Informacja o głównych celach, zawartości projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	8
2.1. Główne cele oraz zawartość projektowanego dokumentu	8
2.2. Powiązania projektu miejscowego planu zagospodarowania z innymi dokumentami..	10
2.2.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	10
2.2.2. Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	11
2.2.3. Opracowanie ekofizjograficzne	12
2.2.4. Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomży na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024.....	13
2.2.5. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 r.....	13
2.2.6. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego	14
2.2.7. Plan Gospodarowania Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 .	14
2.2.8. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	16
2.2.9. Program Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej	16
2.2.10. Polityka Ekologiczna Państwa.....	19
2.2.11. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej.....	21
2.2.12. Strategiczny plan adaptacji dla sektora i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	22
2.2.13. Pakiet klimatyczno-energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.).....	24
3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	24

4. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	25
4.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego	25
4.1.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu, analiza terenów sąsiednich.....	25
4.1.2. Rzeźba terenu, budowa geologiczna, gleby, warunki klimatyczne	32
4.1.3. Zlewnia, wody powierzchniowe i podziemne	36
4.1.4. Szata roślinna i świat zwierzęcy	45
4.1.5. Zabytki kulturowe	45
4.1.6. Obszary chronione	45
4.1.7. Korytarze ekologiczne	48
5.1. Ocena stanu środowiska	50
5.1.1. Jakość powietrza atmosferycznego.....	50
5.2.2. Klimat akustyczny	53
5.2.3. Stan wód.....	54
5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu zagospodarowania.....	56
6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	58
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	58
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu.	59
9. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko	62
9.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, w tym gleby.....	62
9.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne	63
9.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	63
9.4. Odpady.....	64

9.5. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat.....	64
9.6. Klimat akustyczny	64
9.7. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną	65
9.8. Oddziaływanie na krajobraz	66
9.9. Oddziaływania na zabytki i dobra materialne	66
9.10. Oddziaływania na życie i zdrowie ludzi.....	66
9.11. Oddziaływanie na obszary chronione w tym obszary Natura 2000	67
9.12. Wzajemne oddziaływanie.....	67
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu miejscowego planu.....	67
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu	68
12. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	69
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	69
14. Wykaz materiałów źródłowych.....	71

Spis załączników tekstowych:

1. Oświadczenia,
2. Kopia uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku Wydział Spraw terenowych w Łomży,
3. Kopia uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łomży.

Spis załączników graficznych:

1. Mapa struktur funkcjonalno-przestrzennych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina skala 1:1000 (zał. nr 1a i 1b).

1. Wprowadzenie

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina.

Projekt przedmiotowego planu zagospodarowania jest realizacją uchwały Rady Miejskiej Łomży Nr 149/XV/19 z dnia 25 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina.

Zgodnie z załącznikiem graficznym do ww. uchwały projektem planu objęto obszar o powierzchni około 39,6 ha w południowej części miasta Łomża. Kopię załącznika graficznego do w.w uchwały zamieszczono poniżej (Ryc. 1).

Ryc.1 Załącznik do uchwały Rady Miejskiej Łomży Nr 149/XV/19 z dnia 25 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina.

Zachodnia część terenu opracowania jest niezainwestowana, ale posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego podjęty Uchwałą Nr 146/XIX/11 z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie: w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża rejon "Zawady Przedmieście - ul. Przykoszarowa". Przeznaczenia terenów to: ZR - tereny zieleni rekreacyjnej, MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, U – tereny zabudowy usługowej oraz tereny dróg.

Celem opracowania omawianego projektu miejscowego planu jest wprowadzenie na opisywanym terenie funkcji: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami MNU, zabudowy usługowej U, zabudowy usługowej i parkingu UKS, cmentarza istniejącego ZC, zabudowy usługowej związanej z funkcjonowaniem cmentarza ZCU, cmentarza projektowanego ZCp, ogrodów działkowych ZD, zieleni rekreacyjnej ZR, zieleni urządzonej ZU, infrastruktury technicznej – elektroenergetyka E, parkingu KS, drogi publicznej klasy zbiorczej KDZ, drogi publicznej klasy lokalnej KDL, drogi publicznej klasy dojazdowej KDD, drogi wewnętrznej KDW, ciągu pieszo-jezdnego KDX.

Teren opracowania położony jest poza powierzchniowymi formami ochrony przyrody.

1.1. Podstawy formalno-prawne prognozy

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 283).

Podstawą formalno-prawną prognozy również są:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2020, poz. 293 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm),
- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. – O ochronie przyrody (Dz. U. 2020, poz. 55 ze zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, służącej eliminowaniu lub łagodzeniu ewentualnych konfliktów przyrodniczo - przestrzennych. Formuła dokumentu pozwala, by we wszystkich fazach planowania uwzględniać wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a przyjętymi w projekcie planu zagospodarowania.

1.2. Cel oraz zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Zasadniczym celem prognozy, opracowywanej dla potrzeb projektu planu jest identyfikacja i ocena skutków oddziaływań na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, w tym na:

- świat zwierzęcy i roślinny oraz krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu,
- warunki życia i zdrowia ludzi,
- środowisko kulturowe,
- zabytki i dobra materialne, będące potencjalnym wynikiem realizacji projektowanego zagospodarowania przestrzeni.

Istotnym celem Prognozy jest także poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych zabezpieczających środowisko i przeciwdziałających negatywnemu oddziaływaniu na nie.

Zakres prognozy obejmuje elementy określone w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm. 2019 poz. 1721 z późn. zm).

Prognozę wykonano w zakresie i stopniu szczegółowości uzgodnionym przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku Wydział Spraw Terenowych w Łomży;
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży.

Na podstawie otrzymanych uzgodnień niniejsza Prognoza zawiera informacje o głównych celach projektowanego dokumentu jego zawartości, powiązaniu z innymi dokumentami, informacje o metodyce zastosowanej podczas sporządzenia prognozy, propozycje dotyczące metod analizy skutków realizacji zapisów projektowanego dokumentu, częstotliwość ich przeprowadzania, informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym. Niniejszy dokument analizuje, wskazuje i ocenia istniejący stan środowiska naturalnego na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji zapisów projektu planu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; cele ochrony przyrody ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji zapisów projektu planu oraz sposoby ich uwzględnienia podczas opracowywania dokumentu: przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz na inne elementy środowiska. Prognoza przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń projektu planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując

wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w kontekście stopnia szczegółowości ustaleń planu.

Przed przystąpieniem do zasadniczej części opracowania przeprowadzono prace w terenie w tym inwentaryzację urbanistyczną w celu zapoznania się z ogólnymi warunkami środowiskowymi panującymi na analizowanym terenie oraz istniejącym zainwestowaniem.

Ponieważ projekt dotyczy projektu planu – w szczególności zapoznano się z obowiązującymi dokumentami w tym dokumentem Studium oraz opracowaniem Ekofizjograficznym wykonanym przez Łomżyński Zespół Projektowo-Inwestycyjny w Łomży, Łomża 2005 r.

Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegających na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu planu, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska. Wpływ przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń projektu planu na środowisko przyrodnicze.

2. Informacja o głównych celach, zawartości projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Główne cele oraz zawartość projektowanego dokumentu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako akt prawa miejscowego, jest podstawowym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej Miasta.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został sporządzony zgodnie z wymaganiami i zakresem określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 293 ze zm.), oraz Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. 2003 Nr 164 poz. 1587).

Obszar objęty projektem planu położony jest w południowej części Miasta Łomża. Łączna powierzchnia obszaru planu to około 39,6 ha.

Głównym celem sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, z jednoczesnym uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz konieczności dostosowania funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych terenu.

Projekt planu wprowadza na przedmiotowym terenie funkcję: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami MNU, zabudowy usługowej U, zabudowy usługowej i parkingu UKS, cmentarza istniejącego ZC, zabudowy usługowej związanej z funkcjonowaniem cmentarza ZCU, cmentarza projektowanego ZCp, ogrodów działkowych ZD, zieleni rekreacyjnej ZR, zieleni urządzonej ZU, infrastruktury technicznej – elektroenergetyka E, parkingu KS, drogi publicznej klasy zbiorczej KDZ, drogi publicznej klasy lokalnej KDL, drogi publicznej klasy dojazdowej KDD, drogi wewnętrznej KDW, ciągu pieszo-jezdnego KDX.

Przewidziany sposób zagospodarowania terenu (szczególnie dotyczy to terenu przyszłego cmentarza) będzie realizacją kierunków i zadań planistycznych zawartych w obowiązującej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża podjętej Uchwałą Nr 100/XI/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26 czerwca 2019 r. Są one wskazane na załączniku graficznym nr 3 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” (oznaczenie symbolem ZC – tereny cmentarzy).

Projekt planu wskazuje / ustala:

- *istniejąca zabudowa adaptowana może podlegać rozbudowie, odbudowie, nadbudowie łącznie ze zmianą funkcji, zgodnie z przeznaczeniem i ustaleniami określonymi w planie; ich jej rozbudowa, odbudowa, nadbudowa lub zmiana sposobu użytkowania podlega ustaleniom zawartym w ustaleniach szczegółowych planu,*
- *dopuszcza w granicach terenów oznaczonych symbolami: UKS, ZCU, ZC, ZCp, KS lokalizację budynków w odległości 1,5 m od granicy z sąsiednią działką budowlaną lub bezpośrednio przy tej granicy, z zachowaniem przepisów odrębnych z zakresu prawa budowlanego oraz przepisów szczegółowych planu oraz nieprzekraczalnych linii zabudowy określonych na rysunku planu;*
- *dopuszcza realizację budynków garażowych, gospodarczych i garażowo-gospodarczych wyłącznie na terenach oznaczonych symbolami MN i MNU;*
- *wskazuje że na terenach oznaczonych symbolem MN zabudowę należy realizować w formie wolnostojących budynków mieszkalnych;*
- *wskazuje że na terenach oznaczonych symbolem MNU zabudowę należy realizować w formie wolnostojących budynków mieszkalnych i mieszkalno-usługowych;*
- *wskazuje że na terenie oznaczonym symbolem MNU dopuszcza się realizację budynków mieszkalnych, usługowych, mieszkalno-usługowych, bez określania proporcji między poszczególnymi funkcjami budynków;*
- *wskazuje że obszar objęty planem zlokalizowany jest poza granicami prawnych form ochrony przyrody;*
- *wskazuje że na terenach oznaczonych symbolami MN, MNU, U, UKS, ZCU, ZR możliwa jest realizacja wyłącznie usług nieuciążliwych;*
- *wskazuje że obszar objęty planem zlokalizowany jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 215 Subniecka Warszawska), objętego ochroną na podstawie przepisów odrębnych.*

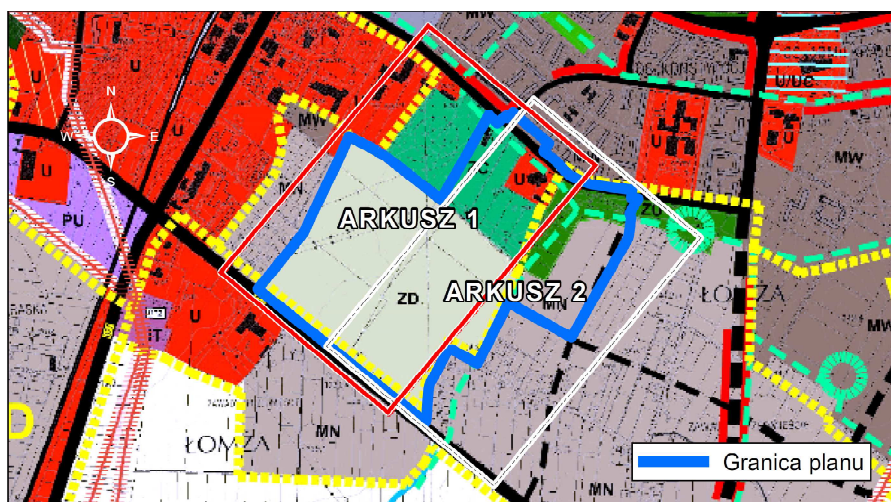
- wskazuje na rysunku planu strefę ochrony sanitarnej do 50 m od cmentarza, w której obowiązuje zakaz lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej oraz zakaz funkcjonowania: zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz ujęć wody, jeśli przeznaczenie dopuszcza tego typu obiekty;
- w granicach planu wskazuje obowiązek podłączenia wszystkich budynków korzystających z wody do sieci wodociągowej.
- odprowadzanie ścieków – do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, w przypadku braku sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się rozwiązania indywidualne zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ustala odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych:
 - wody opadowe lub roztopowe z powierzchni dachów, z terenów utwardzonych, parkingów należy zagospodarowywać na działce inwestora lub na terenie, do którego inwestor ma prawo do dysponowania lub kanalizacji deszczowej,
 - w ramach powyższego zagospodarowania dopuszcza się realizację zbiorników retencji okresowej,
 - dopuszcza się realizację zbiorników retencji okresowej na terenie oznaczonym symbolem 2ZR, 3ZR
- wskazuje, zasilanie terenów zabudowy z istniejącej i rozbudowywanej sieci elektroenergetycznej,
- wskazuje, że istniejącą sieć elektroenergetyczną kolidującą z przyszłą zabudową lub zagospodarowaniem terenu należy przebudować zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszcza realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW
- wskazuje że obsługę telekomunikacyjną należy zapewnić poprzez ewentualną rozbudowę kablowej sieci telekomunikacyjnej oraz rozwój łączności bezprzewodowej,
- wskazuje że zaopatrzenie w gaz przewiduje się z istniejącej magistralnej sieci gazowej średniego ciśnienia, poprzez sieć rozdzielczą,
- wskazuje w zakresie ogrzewania ustala się zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej lub źródeł indywidualnych, przy zapewnieniu odpowiednich, wymaganych przepisami odrębnymi zabezpieczeń w przypadku gromadzenia paliw stałych i ciekłych,
- wskazuje w zakresie gospodarowania odpadami obowiązują przepisy odrębne.

2.2. Powiązania projektu miejscowego planu zagospodarowania z innymi dokumentami

2.2.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Zapisy proponowanego projektu planu są zgodne z kierunkami zagospodarowania zawartymi w obowiązującej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża podjętej Uchwałą Nr 100/XI/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26 czerwca 2019 r. Szczególnie dotyczy to granic projektowanego cmentarza, które to zostały przeniesione z w/w zmianie Studium - są one wskazane na załączniku graficznym nr 3 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” (oznaczenie symbolem ZC – tereny cmentarzy).

**Wyrys ze Studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża**

Oznaczenia wyrysu Studium:

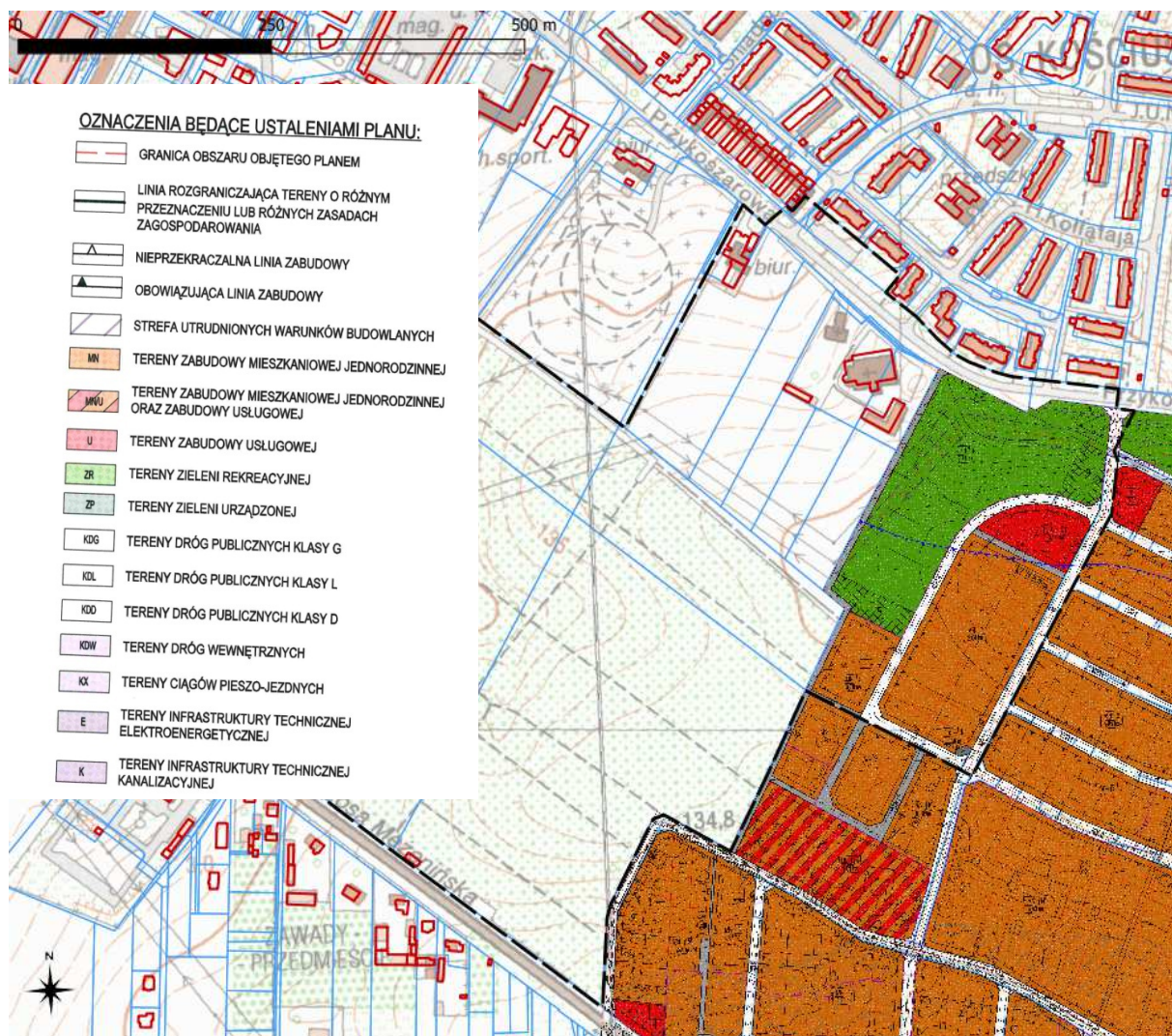
KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA I PRZEZNACZENIU
TERENÓW

MW	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ JAKO WIODĄCEJ
U	TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ JAKO WIODĄCEJ
ZC	TERENY CMENTARZY
ZD	TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
	TERENY WSKAZANE DO UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY FUNKCJĄ USŁUGOWĄ

Ryc.2 Wyrys z Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża podjęte Uchwałą Nr 100/XI/19 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26 czerwca 2019 r..

2.2.2. Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Na przeważającym obszarze opracowania nie ma obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wyjątek stanowi część wschodnia gdzie fragmentem projekt planu obejmuje obszar obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podjętego Uchwałą Nr 146/XIX/11 z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie: w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża rejon "Zawady Przedmieście - ul. Przykoszarowa". Przeznaczenia terenów to: ZR - tereny zieleni rekreacyjnej, MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, U – tereny zabudowy usługowej oraz tereny dróg.

Ryc 3. Mapa z wskazaniem obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podjętego Uchwałą Nr 146/XIX/11 z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie: w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łódź rejon "Zawady Przedmieście - ul. Przykoszarowa".

2.2.3. Opracowanie ekofizjograficzne

Dla obszaru objętego projektem planu wykonano „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe - opracowanie z 2005 r. autorstwa Łódzkiego Zespołu Projektowo-Inwestycyjnego w Łodzi (mgr inż. Ryszard Serwatka). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298), zawiera ono m.in. zagadnienia:

- charakterystykę struktury środowiska przyrodniczego
- powiązanie przyrodnicze obszaru opracowania z otoczeniem
- diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska;
- wstępną prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku,
- ocenę odporności środowiska na obciążenia antropogeniczne oraz zdolności do regeneracji.

Obszar opracowania jest częściowo przekształcony antropogenicznie i wykorzystywany już jako tereny ogródków, zabudowy sakralnej. Pozostała część terenu

stanowi teren rolny, teren zieleni niskiej. Projekt planu uwzględnia uwarunkowania ekofizjograficzne określone w ww. opracowaniu ekofizjograficznym.

2.2.4. Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomży na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024

Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomży na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 r. zawiera zbieżne cele i priorytety ekologiczne umacniając i powielając oraz uszczegóławiając zapisy zawarte na poziomie regionalnym w *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r.* i w takim samym zakresie są one realizowane w ustaleniach Studium.

Projekt planu w połączeniu z obowiązującymi zapisami zachowuje cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia opisywanego dokumentu, a mianowicie:

- utrzymuje normy odnośnie jakości wód poprzez prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymuje normy odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymuje normy odnośnie jakości powietrza określonych w przepisach odrębnych,
- prawidłowej gospodarki odpadami, określonej w przepisach szczegółowych.

2.2.5. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 r.

Strategia jest kluczowym dokumentem programowym określającym zasady i kierunki długofalowej koncepcji rozwoju regionu. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 r. określa cele dotyczące Ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami realizowane w szczególności poprzez:

- racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska,
- ochronę krajobrazu w ramach planowania zagospodarowania przestrzennego,
- jak najlepsze oczyszczanie ścieków komunalnych i przemysłowych,
- jak najskuteczniejszą ochronę głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych i powierzchniowych,
- dążenie do utrzymania niezbędnej ilości zasobów wody oraz eliminowanie wszelkich zagrożeń związanych z jej deficytem lub nadmiarem,
- wspieranie inwestycji związanych z systemami scentralizowanymi gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami ściekowymi,
- promowanie rozwoju indywidualnych systemów oczyszczania ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z energetyki i transportu drogowego oraz rozpowszechnianie technologii zwiększających efektywność produkcji i wykorzystania energii,
- odchodzenie od systemu składowania odpadów do systemu przetwarzania i odzysku surowców oraz energetycznego wykorzystania odpadów,

- wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i mieszkalnych oraz zwiększenia efektywności infrastruktury publicznej.

Projekt planu ustala zasady ochrony środowiska, dzięki którym realizowana jest polityka ochrony środowiska zawarta w ww. strategiach.

2.2.6. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Celem strategicznym zagospodarowania przestrzennego województwa jest: „Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego”.

Zasady ogólne polityki przestrzennej województwa podlaskiego oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Projekt planu uwzględnia w zakresie komunikacji i infrastruktury zagadnienia ponadlokalne zawarte w Planie Zagospodarowania Województwa Podlaskiego.

2.2.7. Plan Gospodarowania Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022

Cele w gospodarce odpadami na lata 2016-2028:

- **Cele główne:**

1. Zmniejszenie ilości powstających odpadów:
 - a) ograniczenie marnotrawienia żywności,
 - b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia.
2. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
3. Planowanie systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
4. Zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi.
5. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
6. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.

7. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
8. Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
9. Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
10. Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.
11. Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
12. Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.
13. Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12).
14. Zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o ciepłe spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.

➤ **Cele szczegółowe:**

1. Objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
2. Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 r.
3. Do 2020 roku udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych w województwie nie może przekraczać 30%.
4. Do końca 2021 r. zsynchronizowanie w województwie podlaskim systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych do tego, jaki będzie ujednolicony na terenie całego kraju.
5. Do 2025 r. poddanie recyklingowi 60% odpadów komunalnych.
6. Do 2030 r. poddanie recyklingowi 65% odpadów komunalnych.
7. Do 2030 r. redukcja składowania odpadów komunalnych maksymalnie do 10%.
8. Do końca 2021 r. wprowadzenie we wszystkich gminach w województwie systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów.

Powyższy Plan dzieli Województwo Podlaskie na pięć regionów gospodarowania odpadami. Łomża znajduje się w Regionie Zachodnim. W skład Obszaru Czartoria, wchodzi 19 gmin liczących łącznie ok. 174 tys. mieszkańców. W miejscowości Czartoria w gminie Miastkowo znajduje się między innymi składowisko odpadów dla miasta Łomża o zdolności przyjmowania ponad 10 Mg odpadów na dobę i całkowitej pojemności ponad 25 000 Mg oraz Zakład Gospodarowania Odpadami z liniami sortowniczymi i kompostownią odpadów biodegradowalnych (Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych) przyjmujący odpady z terenu wszystkich 19 Gmin.

Miasto Łomża w roku 2017 obejmowało wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych, zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi i zapewniało osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku. Właściciele pozostałych nieruchomości: niezamieszkałych, miejsc prowadzenia działalności gospodarczej oraz budynków użyteczności publicznej nadal są zobowiązani do posiadania umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta Łomża, prowadzonego przez Prezydenta Miasta Łomża. W roku 2017 na terenie Miasta Łomża zebrano łącznie 23 165,754 Mg odpadów komunalnych, w tym 16 792,76 Mg w systemie odbioru i zagospodarowania odpadów, zorganizowanym przez Miasto Łomżę. Spośród odpadów odebranych przez miasto ok. 20 % stanowiły odpady zbierane w sposób selektywny a ok. 80 % odpady zmieszane.

Zapisy projektu planu podtrzymują tendencje i kierunki zagospodarowania oraz sposobu postępowania z odpadami w sposób zgodny z obowiązującymi na terenie miasta przepisami w tym zakresie.

2.2.8. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia jej wymogów przez aglomerację są:

- ✓ Wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiadająca przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze.
- ✓ Standardy oczyszczania ścieków w oczyszczalniach uzależnione są od wielkości aglomeracji. Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z każdej oczyszczalni jest zgodna z wymaganiami Prawa wodnego i rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. W każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów.
- ✓ Wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące blisko 100% poziom obsługi.

Oznacza to wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie:

- ✓ 95% dla aglomeracji o RLM < 100 000,
- ✓ 98% dla aglomeracji o RLM ≥ 100 000.

2.2.9. Program Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej

„Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” – opracowywany jest dla strefy podlaskiej (kod strefy PL2002) w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu w 2011 i 2012 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z dnia 10 sierpnia 2012 r., poz.

914) strefa podlaska obejmuje całe województwo podlaskie z wyłączeniem obszaru aglomeracji białostockiej.

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia Programu Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w aglomeracji. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów dopuszczalnych/docelowych i utrzymywania ich na takim poziomie.

Działania kierunkowe są to działania mające wpływ na obniżenie emisji pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 będące przykładem dobrej praktyki w zagospodarowaniu przestrzennym, działalności gospodarczej oraz życiu codziennym społeczeństwa, które w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych powinny być wdrażane do codziennego życia.

1. W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno – bytowej i technologicznej):
 - rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą,
 - zmiana paliwa na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
 - zmniejszanie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez ograniczanie strat ciepła – termomodernizacja budynków,
 - ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych,
 - zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości wpływająca na ograniczanie emisji pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5;
2. W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej):
 - całościowe zintegrowane planowanie rozwoju systemu transportu w mieście,
 - zintegrowany system kierowania ruchem ulicznym,
 - kierowanie ruchu tranzytowego z omińciem miasta lub jego części centralnych,
 - tworzenie stref z zakazem ruchu samochodów,
 - rozwój i zwiększanie efektywności systemu transportu publicznego,
 - polityka cenowa opłat za przejazdy i zsynchronizowanie rozkładów jazdy transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z systemu transportu zbiorowego,
 - organizacja systemu bezpiecznych parkingów na obrzeżach miasta łącznie z systemem taniego transportu zbiorowego do centrum miasta (system Park & Ride),
 - tworzenie systemu ścieżek rowerowych,
 - tworzenie systemu płatnego parkowania w centrum miasta,
 - wprowadzanie nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie transportu publicznego i służb miejskich,
 - intensyfikacja okresowego czyszczenia ulic (szczególnie w okresach bezdeszczowych),
 - wprowadzenie ograniczeń prędkości na drogach o pyłacej nawierzchni,

- stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących ograniczenie emisji pyłu podczas eksploatacji;
 - uprzywilejowanie ruchu pieszego w centrum miasta,
3. W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliw:
- ograniczenie wielkości emisji pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 poprzez optymalne sterowanie procesem spalania i podnoszenie sprawności procesu produkcji energii,
 - zmiana paliwa na inne, o mniejszej zawartości popiołu i siarki,
 - stosowanie technik gwarantujących zmniejszenie emisji substancji do powietrza,
 - stosowanie technik odpylania, odsiarczania i odazotowania spalin o dużej efektywności,
 - stosowanie oprócz spalania paliw odnawialnych źródeł energii,
 - zmniejszenie strat przesyłu energii,
4. W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne:
- stosowanie efektywnych technik odpylania, odsiarczania i odazotowania gazów odlotowych,
 - zmiana technologii produkcji, w tym likwidacja źródeł o znaczącej emisji pyłu,
 - zmiana profilu produkcji wpływająca na ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających,
5. W zakresie edukacji ekologicznej i reklamy:
- kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości,
 - prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów (śmieci) połączonych z ustanawianiem mandatów za spalanie odpadów (śmieci),
 - uświadamianie społeczeństwa o korzyściach płynących z użytkowania scentralizowanej sieci cieplnej, termomodernizacji i innych działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej,
 - promocja nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła,
 - wspieranie przedsięwzięć polegających na reklamie oraz innych rodzajach promocji towaru i usług propagujących model konsumpcji zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym w zakresie ochrony powietrza.
6. W zakresie planowania przestrzennego:
- uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10, PM2,5, poprzez działania polegające na:
 - ✓ wprowadzaniu zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych miast (place, skwery),

- ✓ zachowaniu istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast,
- ✓ ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zakazem używania paliw stałych w indywidualnych stałych źródłach ciepła w nowoplanowanej zabudowie,
- ✓ preferowanie podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym,
- ✓ modernizowaniu układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ściśle centrum miast,
- ✓ reorganizacji układu komunikacyjnego oraz wprowadzeniu stref zamkniętych dla ruchu samochodowego w ścisłym centrum miast,
- ✓ zapewnieniu obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy,
- w decyzjach środowiskowych dla budowy i przebudowy dróg:
 - ✓ zalecenie stosowania wzdłuż ciągów komunikacyjnych pasów zieleni izolacyjnej (z roślin o dużych zdolnościach fitoromediacyjnych),
 - ✓ zalecenie stosowania ekranów akustycznych pochłaniających typu "zielona ściana" zamiast najczęściej stosowanych ekranów odbijających.
- Planowanie rozbudowy miast w sposób zapobiegający zbytniemu „rozlewaniu się miasta”

2.2.10. Polityka Ekologiczna Państwa

Polska swoje cele i zadania związane z ochroną środowiska naturalnego realizuje poprzez politykę ekologiczną (systematycznie aktualizowaną) i inne programy.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, wyznaczone zostały KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH:

- **Kierunek 2.1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych**

- ✓ **Cele średniookresowe do 2016 r.**

Głównym celem strategicznym jest doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.

- **Kierunek 2.2. Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska**

- ✓ **Cele średniookresowe do 2016 r.**

Głównym celem jest uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego. Działania te powinny objąć pełną internalizację kosztów zewnętrznych związanych z presją na środowisko.

➤ **Kierunek 2.3. Zarządzanie środowiskowe**

✓ **Cele średniookresowe do 2016 r.**

Celem podstawowym jest jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie.

➤ **Kierunek 2.4. Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska**

✓ **Cele średniookresowe do 2016 r.**

Głównym celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”, prowadzącą do:

- proekologicznych zachowań konsumenckich,
- prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska,
- organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska,
- uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska.

➤ **Kierunek 2.5. Rozwój badań i postęp techniczny**

✓ **Cele średniookresowe do 2016 r.**

Głównym celem jest zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska.

➤ **Kierunek 2.6. Odpowiedzialność za szkody w środowisku**

✓ **Cele średniookresowe do 2016 r.**

Celem polityki ekologicznej jest stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni ponieść jej sprawcy.

➤ **Kierunek 2.7. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym**

✓ **Cele średniookresowe do 2016 r.**

W perspektywie średniookresowej jest konieczne przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

2.2.11. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej

Zgodnie z zapisami art. 1 Ramowej Dyrektywy Wodnej celem dyrektywy jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, które:

- a) zapobiegają dalszemu pogarszaniu oraz chronią i poprawiają stan ekosystemów wodnych oraz, w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;
- b) promują zrównoważone korzystanie z wód oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;
- c) dążą do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych;
- d) zapewniają stopniową redukcję zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobiegają ich dalszemu zanieczyszczeniu, oraz
- e) przyczyniają się do zmniejszenia skutków powodzi i susz, a przez to przyczyniają się do:
 - zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, które jest niezbędne dla zrównoważonego, i sprawiedliwego korzystania z wód,
 - znacznej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
 - ochrony wód terytorialnych i morskich, oraz
 - osiągnięcia celów odpowiednich umów międzynarodowych, w tym mających za zadanie ochronę i zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska morskiego, poprzez wspólnotowe działanie na mocy art. 16 ust. 3, celem zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych, z ostatecznym celem osiągnięcia w środowisku morskim stężeń bliskich wartościom tła dla substancji występujących naturalnie i bliskich zeru dla syntetycznych substancji wytworzonych przez człowieka.^[14]

Ponadto zgodnie z art. 6 Dyrektywy Państwa Członkowskie zobligowane są do utworzenia rejestru lub rejestrów wszystkich obszarów leżących w obszarze dorzecza, które zostały określone jako wymagające szczególnej ochrony w ramach określonego prawodawstwa wspólnotowego w celu ochrony znajdujących się tam wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla zachowania siedlisk i gatunków bezpośrednio uzależnionych od wody.

Ze względu na położenie w dorzeczu Wisły należy wziąć pod uwagę wytyczne wynikające z wymagań charakterystyki obszarów dorzeczy.

2.2.12. Strategiczny plan adaptacji dla sektora i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

„Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy.

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach NATURA 2000, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych.

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wskazanych w ramach tych celów kierunków działań, stanowiących zasadniczy element SPA2020, poprzez:

➤ Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

W kontekście ochrony środowiska i bezpieczeństwa energetycznego, adaptacja do zmian klimatu ma duże znaczenie, zarówno dla zagwarantowania bezpieczeństwa i jakości życia obywateli, jak również w związku z zapewnieniem niezbędnych warunków funkcjonowania gospodarki. Działania adaptacyjne w tych sektorach będą miały charakter wielokierunkowy. Będą również angażowały wiele podmiotów i znaczące środki finansowe.

✓ Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu

Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Zaproponowane działania zapewnią usprawnienie systemu gospodarowania wodami w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi, pozwolą na utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów (w tym prowadzenie działań polegających na ochronie wód śródlądowych przed eutrofizacją) oraz poprawią bezpieczeństwo i efektywność ekonomiczną gospodarki wodnej.

✓ Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu

Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii, takich jak energetyka jądrowa. Istotne będzie także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, głównie energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej.

✓ **Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu**

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu.

✓ **Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie**

Działania w tym zakresie powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów. Jednocześnie, w sektorze budownictwa konieczne będzie uwzględnienie potencjalnego oddziaływania zjawisk ekstremalnych spowodowanych zmianami klimatu.

➤ **Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu**

✓ **Kierunek działań 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu**

Działania dotyczące polityki przestrzennej uwzględniają konsekwencje zmian klimatycznych dla miast. Ich wynikiem powinna być m.in. adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zielonych i wodnych w mieście.

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji szczebla centralnego oraz regionalnego i lokalnego. Pomiedzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju.

Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji. Miasta zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi

ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W mniejszym stopniu zagrożenie stanowią silne wiatry, które z uwagi na dużą szorstkość podłoża w miastach tracą swoją siłę (zagrożenie to może dotyczyć małych miast oraz przedmieść o zabudowie rozproszonej). Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne (asfalt, beton, pokrycia dachów itp.) przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja stresowi cieplnemu, stagnacji powietrza nad miastem, wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza, w tym pyłu zawieszonego i smogu. Pośrednim zagrożeniem są powodzie z uwagi na to, że większość obszarów metropolitalnych zlokalizowana jest w dolinach dużych rzek. Opady ulewne podobnie jak powodzie stanowią zagrożenie dla infrastruktury miejskiej poprzez podtopienia, osuwiska i zniszczenie ciągów komunikacyjnych, budynków i mienia.

Ustalenia projektu planu wpisują się w politykę ww. dokumentu, a niniejsza Prognoza uwzględnia ich oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, w tym m. in. na klimat.

2.2.13. Pakiet klimatyczno-energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.)

Pakiet z 2008 r. stanowi zbiór wiążących przepisów, które mają zagwarantować, że UE osiągnie swoje cele w zakresie klimatu i energii do 2020 r.

W pakiecie określono trzy najważniejsze cele:

- ✓ ograniczenie o 20 proc. emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.)
- ✓ 20-procentowy udział energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii w UE
- ✓ zwiększenie o 20 proc. efektywności energetycznej.

Źródło: https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2020_pl

3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Dla planowanych przedsięwzięć z uwagi na miejscowy zasięg wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

4. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

4.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

4.1.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu, analiza terenów sąsiednich.

Obszar opracowania zlokalizowany jest w południowej części miasta Łomża. W większości, analizowany teren obejmuje tereny zabudowane ogródkami działkowymi (część południowa) od strony północnej i zachodniej – teren cmentarza istniejącego oraz teren przeznaczony w projekcie na cmentarz (obecnie teren rolny). Od strony wschodniej obszar obecnych opraw rolnych – przeznaczony w obowiązującym planie jako tereny zieleni urządzonej oraz pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. W części północnej zabudowa istniejąca – Kościół. W sąsiedztwie tereny o podobnej lub tej samej funkcji z wyjątkiem części północnej gdzie występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

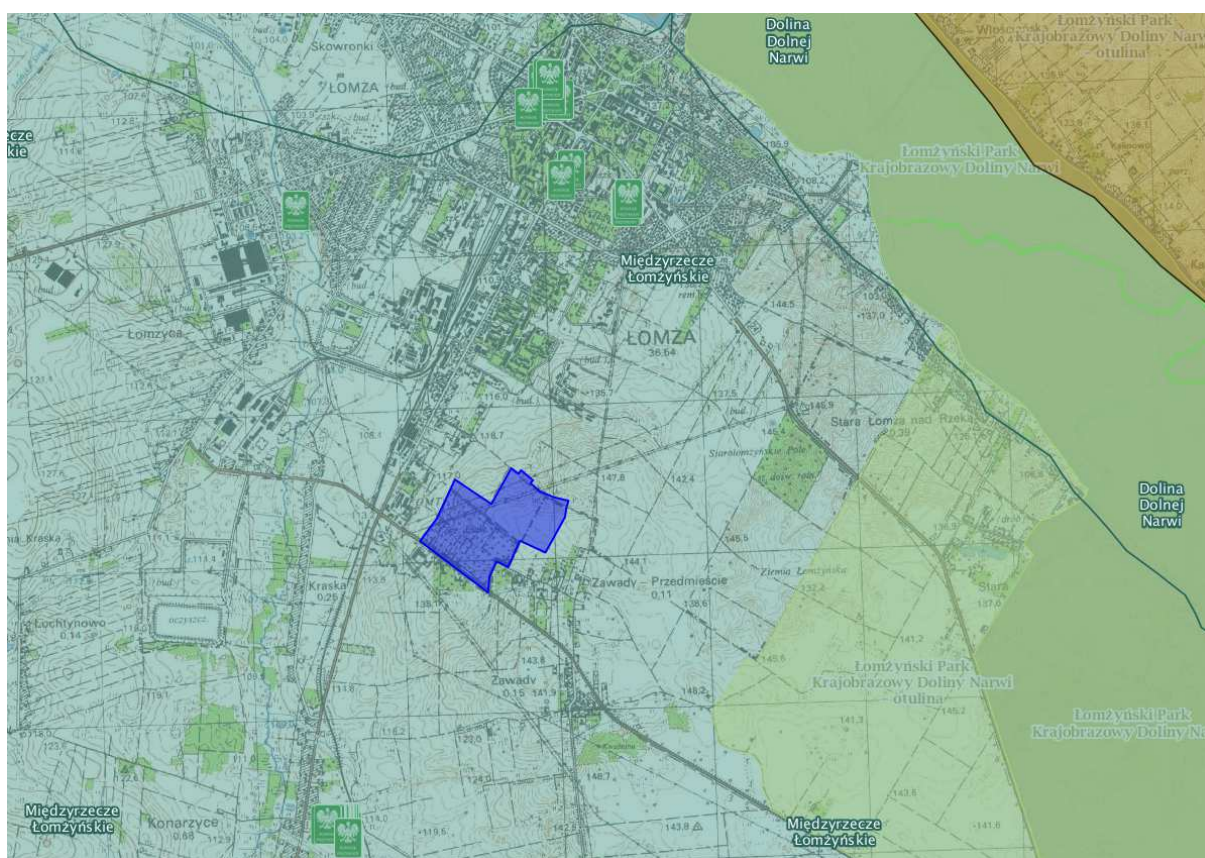

Ryc.4 . Orientacyjne położenia omawianego terenu na tle ortofotomapy.

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (J. Kondracki) obszar miasta Łomża położony jest w obrębie dwóch mezoregionów: Międzyrzecza Łomżyńskiego (obejmującego analizowany teren) i Doliny Narwi wchodzących w skład Niziny Północnomazowieckiej.

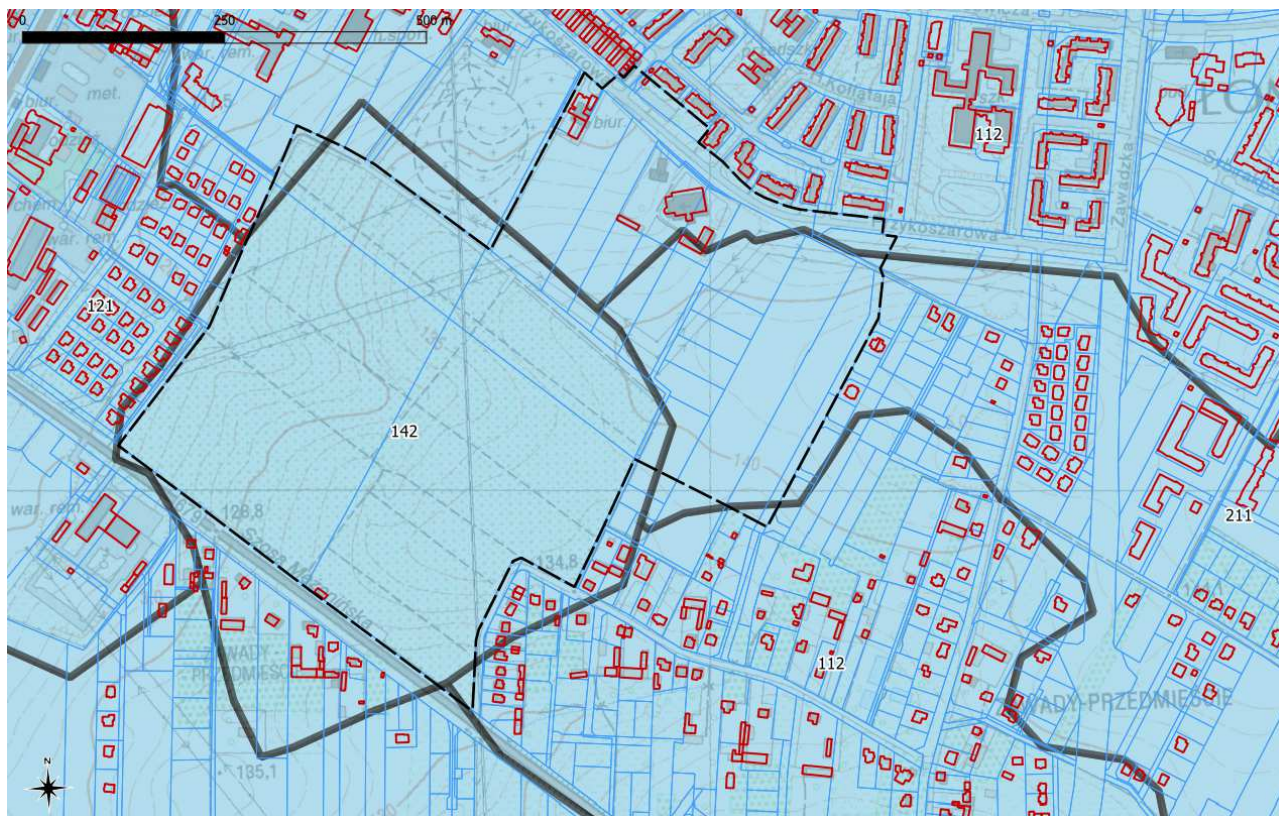
Rzeźba obszaru miasta związana jest z akumulacyjną działalnością najmłodszego stadiau zlodowacenia środkowopolskiego oraz akumulacyjno-erozyjną działalnością wód lodowcowych i rzecznych w okresie zlodowacenia bałtyckiego.

Dominującą formą jest wysoczyzna morenowa falista (Wmf), silnie zdenudowana, wyniesiona około 110 – 145 m n.p.m. – w obrębie analizowanego terenu 108 – 125 m n.p.m., o przeważających spadkach poniżej 5% i ogólnym nachyleniu w kierunku dolin rzecznych. Rzeźba terenu wykazuje typowe przekształcenia związane z zagospodarowaniem terenu – tereny zurbanizowane miasta, infrastruktura komunikacyjna i techniczna. Przekształcenia rzeźby terenu w większości związane są ze zmianami przypowierzchniowymi.

Ryc.5 . Orientacyjne położenia omawianego terenu na tle podziału fizyczno-geograficznego Polski.

Na podstawie inwentaryzacji pokrycia terenu, wykonaną na potrzeby projektu Corine Land Cover 2012 (CLC2012), wynika, iż główną klasą pokrycia badanego terenu jak również terenów w bezpośrednim sąsiedztwie stanowią tereny sportu i rekreacji (142) oraz zabudowa miasta Łomża (112) i grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających(211).

Ryc 6. "Projekt Corine Land Cover 2012 w Polsce został zrealizowany przez Instytut Geodezji i Kartografii i sfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Wyniki projektu zostały pozyskane ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Corine Land Cover 2012 – Legenda

- 111 Zabudowa zwarta
- 112 Zabudowa luźna
- 142 Tereny sportowe i wypoczynkowe
- 211 Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających

Ryc 7. Fotografia – strona południowa – granica opracowania sąsiedztwo zabudowa jednorodzinna przy ogródkach działkowych.

Ryc 8. Fotografia – strona południowa – granica opracowania sąsiedztwo zabudowa jednorodzinna przy ogródkach działkowych.

Ryc 9. Fotografia – strona południowa –ogródki działkowe.

Ryc 10. Fotografia – strona północna – teren obowiązującego planu – obecnie teren rolny (przeznaczenie zieleni urządzona i zabudowa).

Ryc 11. Fotografia – strona północna – infrastruktura na terenie zieleni urządzonej.

Ryc 12. Fotografia – strona północna – teren obowiązującego planu – obecnie teren rolny (przeznaczenie zieleni urządzona i zabudowa).

Ryc 13. Fotografia – strona południowa – tereny rolne obowiązującego planu (przeznaczenie zabudowa jednorodzinna).

Ryc 14. Fotografia – strona zachodnia – teren pod przyszły cmentarz – w sąsiedztwie cmentarz istniejący – obecne zagospodarowanie – teren rolny.

Ryc 15. Fotografia – strona północna – kościół – Parafia Bożego Ciała w Łomży.

Ryc 16. Fotografia – ul. Przykoszarowa.

4.1.2. Rzeźba terenu, budowa geologiczna, gleby, warunki klimatyczne

Budowa geologiczna, rzeźba terenu:

Pod względem geologicznym obszar miasta położony jest w obrębie prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Najstarsze osady stwierdzone w otworach wierconych w rejonie Łodzi należą do kredy i wraz z osadami trzeciorzędowymi stanowią podłoże utworów czwartorzędowych.

Osady czwartorzędowe w rejonie Łodzi tworzą pokrywy o miąższości dochodzącej do 190 m. W profilu stratygraficznym czwartorzędu występują osady plejstoceniowe reprezentowane przez gliny zwałowe, piaski wodnolodowcowe i utwory zastoiskowe zlodowacenia podlaskiego, południowopodlaskiego i środkowopodlaskiego.

Nasunięcie lądolodu stadiału północnomazowieckiego zostało poprzedzone akumulacją iłów, mułków i piasków zastoiskowych. W rejonie wysoczyzny polodowcowej utwory te występują w podłożu glin zwałowych i piasków wodnolodowcowych na głębokości około 2 m p.p.t. oraz częściowo odsłaniają się w jej zboczach. Miąższość utworów zastoiskowych na ogół nie przekracza 10 m.

Najbardziej rozpowszechnionym utworem występującym w rejonie Łodzi jest glina zwałowa. Buduje ona głównie wysoczyznę polodowcową występującą na wschód od doliny

Łomżyczki. Miąższość gliny z reguły przekracza 4,5 m i jest ona wykształcona głównie jako glina piaszczysta i pylasta o konsystencji twardoplastycznej i półzwartej.

Spłaszczone kulminacje zbudowane z glin zwałowych pokrywają piaski lodowcowe. Są to przeważnie piaski gliniaste i pylaste oraz żwiry z głazami o zróżnicowanej miąższości, od 2 do ponad 4,5 m oraz dużym stopniu zagęszczone.

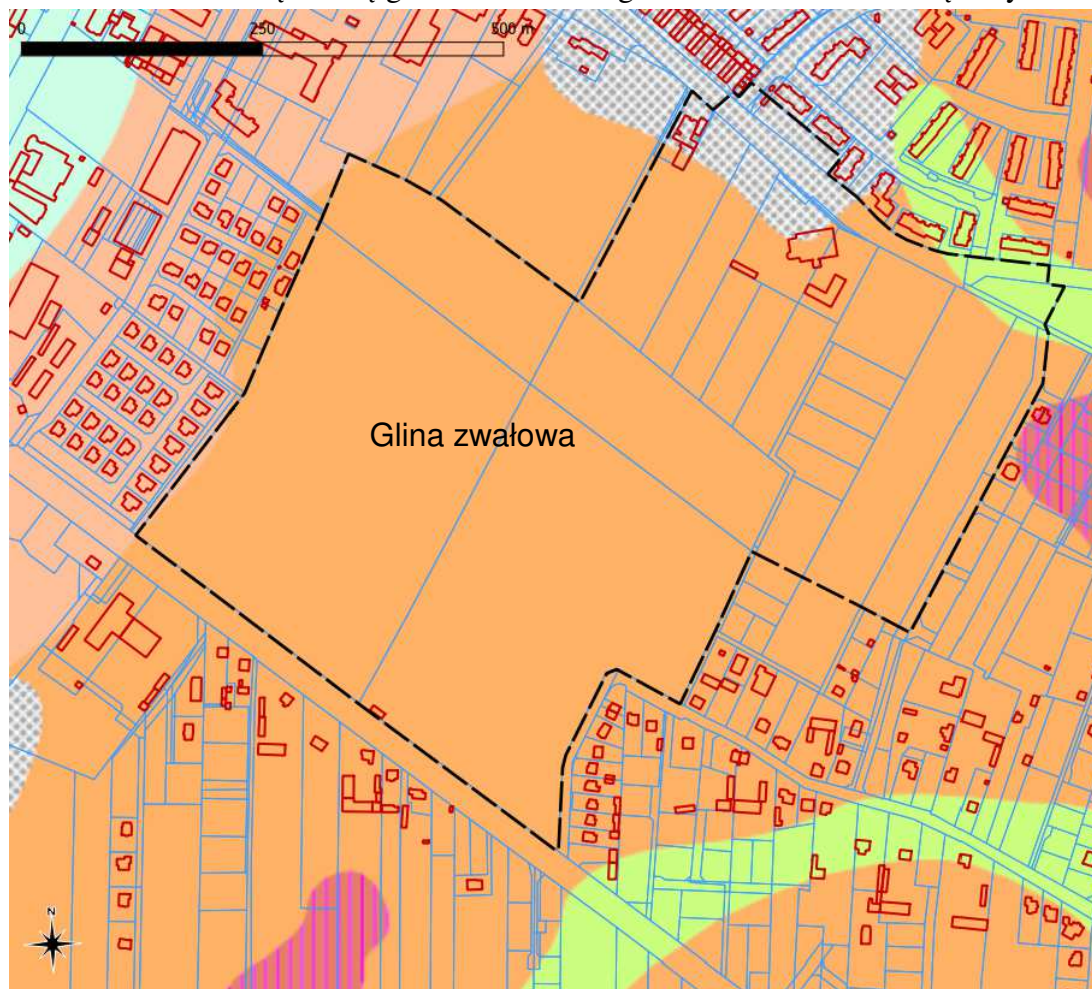
Utwory holoceniskie na charakteryzowanym obszarze występują w obrębie dolin.

Dna dolinek denudacyjnych i obniżeń bezodpływowych wypełnione są osadami aluwialno-deluwalnymi, głównie piaskami, piaskami pylastymi i namułami o zmiennych parametrach geotechnicznych.

Najlepszymi utworami do posadowienia budynków są gliny zwałowe, piaski lodowcowe i wodnolodowcowe. Iły, w stanie suchym, stanowią również dobre podłoże do posadowienia budynków. Natomiast pod wpływem wody osady te uplastyczniają się i ich przydatność dla budownictwa ulega znacznemu obniżeniu.

Pozostałe utwory: eoliczne, rzeczno-zbiornikowe, deluwalne i aluwialne są nie odpowiednie lub mało przydatne dla budownictwa, głównie ze względu na mały stopień zagęszczenia tych gruntów lub zbyt duże nawodnienie.

Zgodnie z poniżej zamieszczoną ryciną obrazującą budowę geologiczną obszaru opracowania – wierzchnią warwę gruntu stanowi tu glina zwałowa – kolor brązowy.

Ryc. 17. Obszar opracowania na tle wydzieli geologicznych Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski. Opracowanie własne oraz serwis WMS PIG.

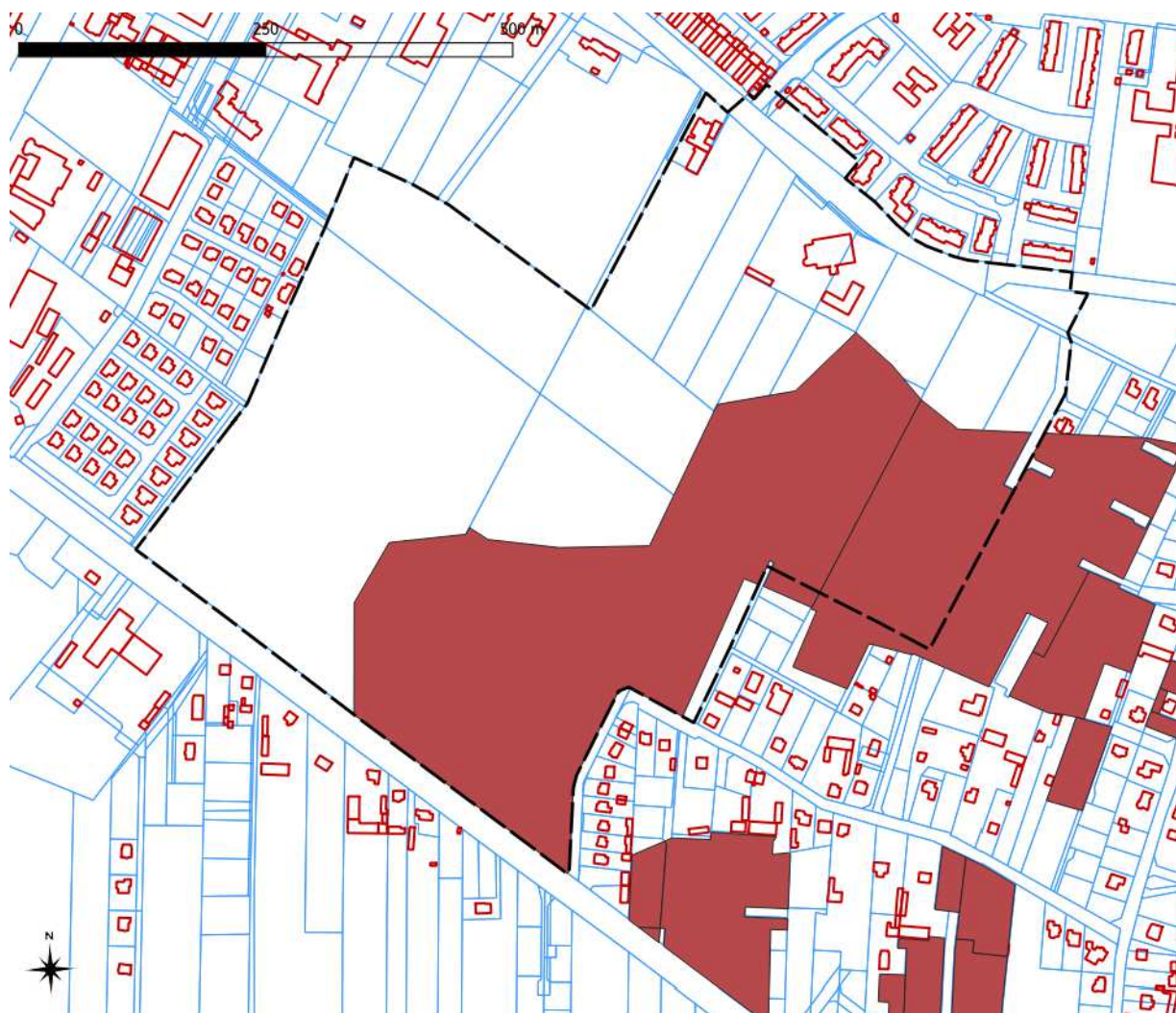
Miasto poczyniło już kroki formalne w celu umożliwienia rozbudowy istniejącego cmentarza. W maju 2019 r. opracowana została „Dokumentacja badań podłoża gruntowego i opinia geologiczna na temat warunków gruntowo-wodnych dla potrzeb projektu rozbudowy cmentarza na działkach nr ew. 12455, 12457, 12458, 12460 przy ulicy Przykoszarowej w Łomży”. Badania geotechniczne potwierdzają obecność glin zwałowych na terenie opracowania.

Gleby:

Gleby obszaru miasta wykształcone zostały z plejstocęńskich piasków i glin oraz holocęńskich utworów rzecznych i bagiennych. Zróżnicowanie typów i gatunków gleb spowodowane jest różnym składem mechanicznym i zróżnicowanymi stosunkami wodnymi. Na wysoczyźnie przeważają gleby bielcowe i brunatne, w niższych położeniach czarne ziemie. Dna dolin rzecznych wypełniają mady piaszczyste, gleby torfowe oraz murszowe i murszowo-torfowe. W dnach dolin denudacyjnych i obniżzeń, fragmentarycznie, oprócz czarnych ziemie, pojawiają się gleby zmurszałe.

Analizowany teren położony jest w obrębie obszarów o korzystnych warunkach glebowych występujących w południowej i południowo-wschodniej części obszaru miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy miasta, tworząc zwarte i dość rozległe kompleksy. Są to obszary z przewagą gleb IVa, IVb oraz lokalnie III gruntów ornich (4-ty żytni bardzo dobry z małym udziałem 2-go pszennego dobrego i 3-go pszennego wadliwego kompleksu przydatności rolniczej oraz 8-y zbożowo-pastewny mocny kompleks przydatności rolniczej). Gleby te wytworzone zostały przeważnie z pyłów bądź piasków pylastych, na płytkiej i średnio głębokiej glinie lekkiej i średniej. Mają one na ogół właściwą strukturę, są dość zasobne w składniki pokarmowe, w przewodzie o właściwych stosunkach wodno-powietrznych. Gleby należące do 8-go zbożowo pastewnego mocnego kompleksu rolniczej przydatności (głównie czarne ziemie), zajmują małe powierzchnie i występują w obniżeniach denudacyjnych i obniżeniach oraz w ich najbliższym otoczeniu. Charakteryzują się one gorszymi warunkami wodno-powietrznymi (okresowo lub stale za wilgotne).

Występujące na obszarze opracowania użytki zielone charakteryzują się na ogół mało korzystnymi warunkami glebowymi. Stanowią je w większości pastwiska, przeważnie IV klasy użytków zielonych.

Ryc. 18. Obszar opracowania na tle wydzieleń gleb klasy III – kolor czerwony.

Warunki klimatyczne

Podział klimatyczny Polski, wskazuje na położenie miasta na granicy dwóch dzielnic klimatycznych. Na zachodzie oddziałuje dzielnica środkowa (liczba dni z przymrozkami 100 – 110, czas zalegania pokrywy śnieżnej 50 – 80 dni, opad roczny poniżej 500 mm, czas trwania okresu wegetacyjnego 210 – 220 dni), zaś na wschodzie chłodniejsza dzielnica podlaska (liczba dni mroźnych 50 – 60, liczba dni z przymrozkami 110 – 138, czas zalegania pokrywy śnieżnej 90 – 110 dni, opad roczny poniżej 550 - 650 mm, czas trwania okresu wegetacyjnego 200 – 210 dni).

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 5 - 6°. Najcieplejszymi miesiącami są czerwiec i lipiec.

Średnia roczna suma opadów oscyluje w granicach 550 mm, z czego 370 mm przypada na okres wegetacyjny. W skali miesiąca największe sumy opadów przypadają na lipiec i sierpień, a najmniejsze na luty i marzec.

Miasto charakteryzuje się średnią roczną wilgotnością powietrza na poziomie 80 – 82%. Zachmurzenie jest typowe dla tej części kraju i zostało uznane za dość niskie (określone na poziomie 6,5 stopnia w 11 - stopniowej skali). Nasłonecznienie silnie uzależnione jest od

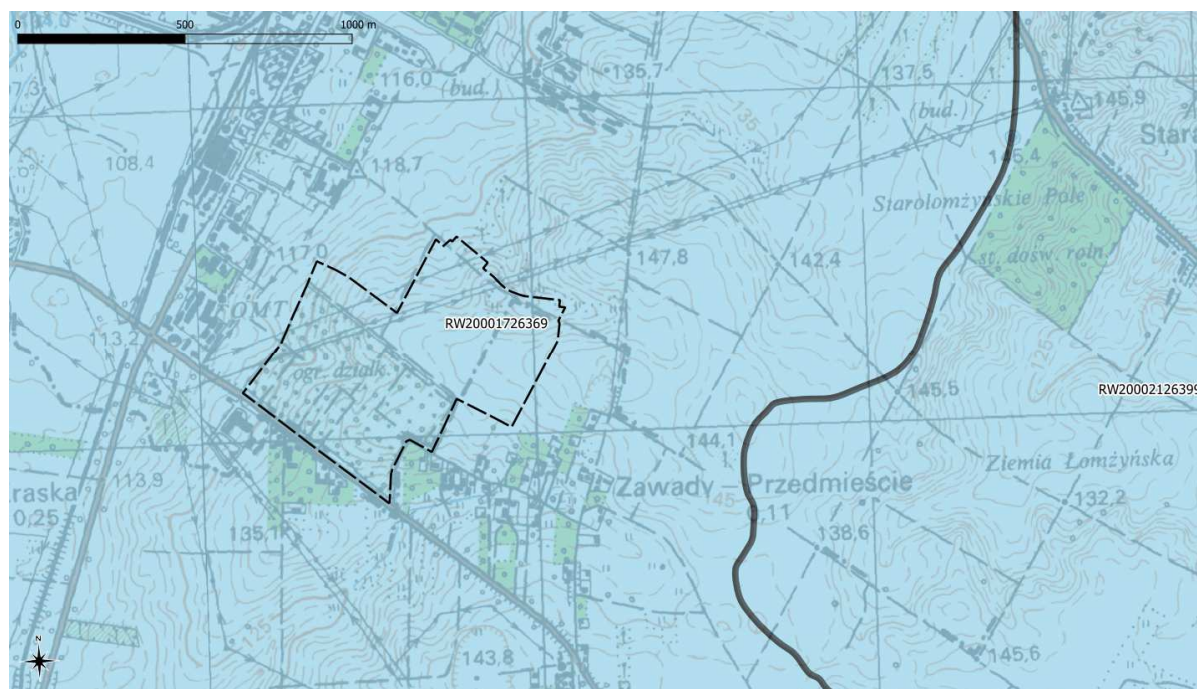
ukształtowania terenu i najkorzystniejsze zaobserwować można na zboczach południowych, wschodnich i zachodnich o największym stopniu nachylenia. Najmniejszym nasłonecznieniem charakteryzują się zbocza o ekspozycji północnej.

W okolicach Łomży w przewadze występują wiatry zachodnie i południowo – zachodnie (średnia roczna prędkość wiatru wynosi od 3 – 3,5 m/s).

4.1.3. Zlewnia, wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Teren objęty analizą położony jest w zasięgu występowania jednej zlewni jednolitych części wód powierzchniowych: Łomżyczka RW20001726369.

Ryc. 19. Obszar opracowania na tle jednolitych części wód powierzchniowych.

W obrębie analizowanego terenu nie występują istotne elementy wód powierzchniowych.

Analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem strefy zagrożenia powodziowego.

CHARAKTERYSTYKA JCWP	
<i>Kategoria JCWP</i>	JCWP rzeczna
<i>Nazwa JCWP</i>	Łomżyczka
<i>Kod JCWP</i>	RW20001726369
<i>Typ JCWP</i>	17
<i>Długość JCWP [km]</i>	25,99
<i>Powierzchnia zlewni JCWP [km²]</i>	85,25
<i>Obszar dorzecza</i>	obszar dorzecza Wisły
<i>Region wodny</i>	region wodny Środkowej Wisły
<i>Zlewnia bilansowa</i>	Zlewnia Narwi od ujścia Biebrzy do Pułtuska z wyłączeniem zlewni systemu Wielkich Jezior Mazurskich i Pisy
<i>RZGW</i>	WA

<i>RDOŚ</i>		<i>RDOŚ w Białymstoku</i>	
<i>WZMIUW</i>		<i>Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku</i>	
<i>Województwo</i>		<i>20 (PODLASKIE)</i>	
<i>Powiat</i>		<i>2007 (łomżyński), 2014 (zambrowski), 2062 (Łomża)</i>	
<i>Gmina</i>		<i>200702_2 (Łomża), 200705_2 (Piątnica), 200707_2 (Śniadowo), 201405_2 (Zambrów), 206201_1 (Łomża)</i>	
<i>Inne informacje/dane dotyczące JCWP</i>			
Warunki referencyjne			
<i>Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy IFPL)</i>			
<i>Fitobentos (Multimetryczny Indeks Okrzemkowy IO)</i>			
<i>Makrofity (Makrofitowy indeks rzeczny MIR)</i>			
<i>Makrobezkręgowce bentosowe</i>			
<i>Ichtiofauna</i>			
Status JCWP			
<i>Podsumowanie informacji w zakresie wstępnego/ostatecznego wyznaczenia statusu</i>		<i>Wstępne wyznaczenie</i>	<i>Ostateczne wyznaczenie</i>
<i>Status</i>		<i>NAT</i>	<i>NAT</i>
Powiązanie JCWP z JCWPd (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych)			
<i>Kody powiązanych JCWPd</i>		<i>PLGW200051</i>	
Ocena stanu JCWP			
<i>Czy JCWP jest monitorowana?</i>		<i>M</i>	
<i>Kod i nazwa podobnej monitorowanej JCWP</i>			
<i>Ocena stanu za lata 2010 - 2012</i>	<i>Stan/potencjał ekologiczny</i>	<i>UMIARKOWANY</i>	
	<i>Wskaźniki determinujące stan</i>	<i>Fosforany, Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)</i>	
	<i>Stan chemiczny</i>	<i>PSD</i>	
	<i>Wskaźniki determinujące stan</i>	<i>Benzo(g,h,i)perylen, Indeno(1,2,3-cd)piren</i>	
	<i>Stan (ogólny)</i>	<i>ZŁY</i>	
Presje antropogeniczne na stan wód			
<i>Rodzaj użytkowania części wód</i>		<i>rolna</i>	
<i>Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne</i>		<i>nierozpoznana presja</i>	
<i>Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego</i>		<i>zagrożona</i>	
Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW			
<i>Obszary wyznaczone na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi</i>		<i>NIE</i>	
<i>Obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym</i>		<i>Brak</i>	
<i>Części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska</i>		<i>NIE</i>	
<i>Części wód wyznaczone jako obszar szczególnie narażony, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć</i>		<i>NIE</i>	
<i>Części wód wyznaczone jako wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych</i>		<i>NIE</i>	
<i>Części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne</i>		<i>TAK</i>	
<i>Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub</i>		<i>TAK</i>	

gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie			
CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 4 i 5 RDW		4(4) - 1	
Termin osiągnięcia celów środowiskowych		2021	
Uzasadnienie odstępstwa		Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.	
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 7 RDW		brak	
Uzasadnienie odstępstwa		nie dotyczy	
Wymagania dla elementów biologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy IFPL)	
		Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	≥ 0,44
		Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	≥ 36,6
		Klasa wskaźnika FLORA	
		Makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI)	≥ 0,716
		Wskaźnik MZB	
		Ichtiofauna	
Klasa elementów biologicznych	II		
Wymagania dla elementów fizykochemicznych	Podstawa wymagania	1. „Weryfikacja wartości granicznych dla oceny stanu ekologicznego rzek i jezior w zakresie elementów fizykochemicznych z uwzględnieniem warunków charakterystycznych dla poszczególnych typów wód” 2. Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (w zakresie substancji szczególnie szkodliwych)	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Zawiesina ogólna (mg/l)	≤ 14,7
		Tlen rozpuszczony (mgO ₂ /l)	6,8-11,3
		BZT ₅ (mgO ₂ /l)	≤ 4,5
		ChZT-Mn (mgO ₂ /l)	≤ 10
		OWO (mgC/l)	≤ 11,8
		ChZT-Cr (mgO ₂ /l)	≤ 30
		Przewodność w 20°C (uS/cm)	≤ 620
		Substancje rozpuszczone (mg/l)	≤ 404
		Siaraczany (mgSO ₄ /l)	≤ 57
		Chlorki (mgCl/l)	≤ 33,7
		Wapń (mgCa/l)	≤ 81,7

		Magnez (mgMg/l)	≤ 22
		Twardość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	≤ 274
		Odczyn pH	7-7,9
		Zasadowość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	≤ 242,2
		Azot amonowy (mgN-NH ₄ /l)	≤ 0,738
		Azot Kjeldahla (mgN/l)	≤ 1,6
		Azot azotanowy (mgN-NO ₃ /l)	≤ 3,4
		Azot azotynowy (mgN-NO ₂ /l)	≤ 0,03
		Azot ogólny (mgN/l)	≤ 4,9
		Fosforany (mgPO ₄ /l)	≤ 0,31
		Fosfor ogólny (mgP/l)	≤ 0,3
		Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Spełnienie wymagań zał.6 projektu Rozporządzenia MŚ z dnia 8 maja 2013 r
Wymagania dla elementów hydromorfologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	II	
Wymagania dla wskaźników chemicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Spełnienie środowiskowych norm jakości	
Wymagania dla obszarów chronionych będące jednolitymi częściami wód, przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	Podstawa wymagania	nie dotyczy	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Parametry fizykochemiczne	nie dotyczy
		Parametry bakteriologiczne	nie dotyczy
Wymagania dla obszarów chronionych, będących jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Podstawa wymagania	nie dotyczy	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	nie dotyczy	
Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków			
Nazwa obszaru chronionego	Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi	Kod obszaru chronionego	OCHK271
Podstawa utworzenia obszaru chronionego	Rozporz. 11/05 Wojewody Podlaskiego z 25.02.2005 r. Dz. Urz. 54 poz. 724.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	49060,88

% udział obszaru chronionego w długości JCW	7,75%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	2,75%
Przedmioty ochrony zależne od wód	Kompleks ekosystemów		
Cel dla obszaru chronionego	Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinach meandrujących rzek Narwi i Pisy, z licznymi starorzeczami.		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst. ustaleń w akcie będącym podst. prawną obszaru.		
Nazwa obszaru chronionego	Dolina Dolnej Narwi	Kod obszaru chronionego	PLB140014
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Rozporządzenie MŚ z 12.012011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Dz. U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	26527,92
% udział obszaru chronionego w długości JCW	16,72%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	4,97%
Przedmioty ochrony zależne od wód	Actitis hypoleucos r, Alcedo atthis r, Anas clypeata r, Anas crecca r, Anas querquedula r, Anas strepera r, Anser anser r, Bucephala clangula r, Burhinus oedicnemus r, Carpodacus erythrinus r, Charadrius dubius r, Charadrius hiaticula r, Chlidonias leucopterus c, Chlidonias leucopterus r, Chlidonias niger r, Circus aeruginosus r, Crex crex r, Cygnus olor r, Gallinago gallinago r, Gallinago media r, Grus grus r, Limosa limosa r, Mergus merganser r, Numenius arquata r, Philomachus pugnax c, Philomachus pugnax r, Porzana porzana r, Riparia riparia r, Sterna albifrons r, Sterna hirundo r, Tetrao tetrix tetrix p, Tringa totanus r		
Cel dla obszaru chronionego	Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony. Właściwy stan ochr. piskliwca wymaga: zachow. natur. dolin i brzegów rzek, w tym ter. aluwialnych, natur. procesów akumul. aluwiiów. --- Właściwy stan ochr. zimorodka wymaga: zachow. natur. dynamiki rzek, w tym natur. procesów erozji bocznej, powstawania, utrzymywania i rozwoju skarp (wyrw) brzegowych. --- Właściwy stan ochr. płaskonosy wymaga: zachow. natur. mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udz. bagiennych podmokłych, ew. zalewanych łąk, z zabagnieniami, starorzeczami, drobnymi zb. wodnymi itp. --- Właściwy stan ochr. cyraneczki wymaga: zachow. w krajobrazie zbiorników wodnych z natur. i spokojną strefą brzegową. --- Właściwy stan ochr. cyranki wymaga: zachow. natur. mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udz. bagiennych podmokłych, ew. zalewanych łąk, z zabagnieniami, starorzeczami, drobnymi zb. wodnymi itp. --- Właściwy stan ochr. krakwy wymaga: zachow. natur. mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udz. różnych silnie zarośniętych zb. wodnych. --- Właściwy stan ochr. gęsi gęgawy wymaga: zachow. natur. mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udz. różnych silnie zarośniętych zb. wodnych. --- Właściwy stan ochr. gągoła wymaga: zachow. akwenów z leśną strefą brzeg. bogatą w drzewa dziuplaste, zachow. spokoju tafli wody w okr. wodzenia młodych. --- Właściwy stan ochr. kulona wymaga zachow. natur. doliny rzecznej. --- Właściwy stan ochr. dziwonii wymaga zachow. mozaiki ter. podmokłych, bagiennych lub zalewanych z drzewami lub zadrzewieniami. --- Właściwy stan ochr. sieweczki rzecznej wymaga: zachow. naturalnych łąk, odsypisk okresowo odstan. spod wody i procesów ich powstawania. --- Właściwy stan ochr. sieweczki obrożnej wymaga: w dol. rzecznych zachow. naturalnych łąk, odsypisk okresowo odstan. spod wody i procesów ich powstawania, a na wybrzeżu morskim zachow. plaż nie penetrow. przez ludzi w sezonie lęgowym gatunku. --- Właściwy stan ochr. koncentracji rybitwy białoskrzydłej wymaga: zachow. natur. ekosystemów wodno-błotnych. --- Właściwy stan ochr. rybitwy białoskrzydłej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawanie potencjalnych miejsc lęgowych, zwykle mechowisk i podmokłych szuwarów, dużych otwartych kompleksów bagiennych z dominacją tych siedlisk, niekiedy skupień roślin pływającej; wyklucz. niepokojenia w koloniach lęg. Gdy gniazd.. na stawach zachow. ekstensywnej gospod. stawowej z zachow. roślin pływającej i z ochroną kolonii rybitwy przed niepokojeniem. --- Właściwy stan ochr. rybitwy białowącej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawanie potencjalnych miejsc		

	<p>łęgowych zwykle na skupieniach roślin pływającej; wyklucz. niepokojenia w koloniach łęg. Gdy gniazd.. na stawach zachow. ekstensywnej gospod. stawowej z zachow. roślin pływającej i z ochroną kolonii rybitwy przed niepokojeniem. --- Właściwy stan ochr. błotniaka stawowego wymaga: zachow. natur. mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udziałem stawów, zbiorn. wodnych, podmokłych szuwarów. --- Właściwy stan ochr. derkacza wymaga: zachow. uwilgotnienia i wyklucz. odwadniania wilg. i podmokłych łąk. --- Właściwy stan ochr. łąbądzia niemego wymaga: zachow. w stanie natur. zbiorn. Wodnych, na których gniazduje. --- Właściwy stan ochr. kszycy wymaga: zachowania mozaiki mokradel w krajobrazie, w tym zachow. zabagnień i wyklucz. ich odwadniania. --- Właściwy stan ochr. dubelta wymaga: zachow. bagiennego charakteru biotopów, w tym rozległych terenów bagiennych lub mozaiki bagien w krajobrazie; wykluczenia ich odwadniania i przesuszania. --- Właściwy stan ochr. żurawia wymaga: zachowania mozaiki mokradel w krajobrazie, w tym zachow. zabagnień i wyklucz. ich odwadniania. --- Właściwy stan ochr. rycyka wymaga: zachow. podmokłych łąk i pastwisk o wys. poziomie wody utrzym. do początku lata. --- Właściwy stan ochr. nurogęsi wymaga: zachow. akwenów z naturalną leśną strefą brzegową, bogatą w drzewa dziuplaste, ograniczenia urbanizacji ter. wokół akwenów, ogranicz. presji rekreacji i turystyki wodnej. --- Właściwy stan ochr. kulika wielkiego wymaga: zachow. dużych kompleksów łąk i ekstens. pastwisk oraz ich podmokłego charakteru. --- Właściwy stan ochr. koncentracji bataliona wymaga: zachow. terenów w okresie wędrówek z płytkimi rozlewiskami wody, o błotnistym podłożu. --- Właściwy stan ochr. bataliona wymaga: zachow. otwartych, silnie podmokłych terenów. --- Właściwy stan ochr. kropiatki wymaga: zachow. bagiennego charakteru terenu: bagiennych niskich szuwarów z oczkami wody, turzycowisk. --- Właściwy stan ochr. brzegówki wymaga: zachow. natur. dynamiki rzek, w tym natur. procesów erozji bocznej, powstawania, utrzymywania i rozwoju skarpi (wyrw) brzegowych. --- Właściwy stan ochr. rybitwy białoczelnej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawania potencjalnych miejsc łęgów (zwykle łachy aluwialne na rzekach, piaszczyste wyniesienia na ter. zalewowych, niekiedy stawy, zbiorniki, roślin. wodna). --- Właściwy stan ochr. rybitwy rzecznej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawania potencjalnych miejsc łęgów (wg lok. war. obszaru: zazwyczaj łachy aluwialne na rzekach, piaszczyste wyniesienia na ter. zalewowych, inne biotopy żwirowe, niekiedy stawy, zbiorniki). --- Właściwemu stanowi ochrony cietrzewia może sprzyjać: zachow. war. wodnych, w tym bagiennego charakteru torfowisk. --- Właściwy stan ochr. krwawodzioba wymaga: zachow. podmokłych łąk i pastwisk z niską roślin. będących wiosną w mozaice z płytkimi rozlewiskami, o stabilnym i wysokim w okr. łęgowym poziom. wody. [Wymaga wg PZO: renaturyzacja starorzeczy, odpowiednie zarządzanie zasobami wodnymi].</p>		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Wymagania siedlisk i gat. oraz proj. PZO.		
Nazwa obszaru chronionego	Czerwony Bór	Kod obszaru chronionego	PLH200018
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Decyzja KE z 10.01.2011 r.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	5052,22
% udział obszaru chronionego w długości JCW		% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	1,26%
Przedmioty ochrony zależne od wód	91E0		
Cel dla obszaru chronionego	Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony. Właściwy stan ochr. łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0) wymaga: uwodnienie (w tym, jeśli dotyczy, dynamika zalewów) normalne z punktu widzenia odpowiedniego podtypu (zbiorowiska roślinnego). Naturalny lub zrenaturalizowany charakter i reżim hydrolog. cieków, jeżeli sąsiadują z łęgami.		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Wymagania siedlisk i gat.		
Nazwa obszaru	Ostoja Narwiańska	Kod obszaru	PLH200024

chronionego		chronionego	
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Decyzja KE z 13.11.2007 r.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	18604,96
% udział obszaru chronionego w długości JCW	6,30%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	1,53%
Przedmioty ochrony zależne od wód	3150, 3270, 6410, 6430, 6440, 91E0, 91F0, Castor fiber, Castor fiber, Lutra lutra, Emys orbicularis, Bombina bombina, Bombina bombina, Triturus cristatus, Triturus cristatus, Aspius aspius, Cobitis taenia, Eudontomyzon mariae, Eudontomyzon spp., Misgurnus fossilis, Rhodeus sericeus amarus, Lycaena helle, Unio crassus		
Cel dla obszaru chronionego	<p>Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony. Właściwy stan ochr. chronionych w obszarze gat. ryb wymaga (wg. najbardziej wymagającego gat.): Ciągłość ekologiczna - brak sztucznych przegród wyższych niż 10 cm. EFI+ w klasie I lub II. Jakość hydromorfologiczna (śr. arytm. ocen elementów: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta, ciągłość cieku wg PN-EN 14614) <2,5. Właściwy stan ochr. starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych (3150) wymaga: zaostrome parametry fizykochemiczne: przezroczystość (wid. krążka Secchiego) >2,5 m (w płytszych do dna), niezależnie od współczyn. Schindlera; pokrycie pleustofitów <25%, a w starorzeczach <50% pow. wody. Brak gat. obcych i inwazyjnych z ew. wyjątk. dopuszczalnej moczarki kanad. pH 6,5-7,9. Przewodnictwo <600 mikroS/cm. Brak zakwitów sinicowych. Wykluczenie presji dopływu zanieczyszczeń ze zlewni i złych form gosp. rybackiej, naturalna strefa brzegowa i litoral. W przypadku starorzeczy: naturalna dynamika i reżim hydrologiczny rzeki; dające możliwości powstawania nowych starorzeczy i naturalnego okresowego kontaktu z wodami rzeczными starorzeczy istniejących. --- Właściwy stan ochr. zalewanych mulistych brzegów rzek (3270) wymaga: naturalne ukształtowanie koryta i brzegów rzek, z możliwością zachodzenia erozji brzegowej powyżej obszaru i w obszarze, możliwość rozwoju odsypisk i namulisk brzegowych i śródkorytowych, oraz naturalny reżim hydrologiczny, w tym naturalne występowanie stanów wezbraniowych i niżówkowych. --- Właściwy stan ochr. zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410) wymaga: zachow. zmiennowilgotnych i wilgotnych warunków siedliskowych, umożliw. jednak przynajmniej okazjonalne (niekoniecznie coroczne) koszenie. --- Właściwy stan ochr. ziołorośli górskich lub nadrzecznych (6430) wymaga: naturalność koryt rzecznych/potoków i stref brzegowych, umożliwiającą swobodne wykształcanie się ziołorośli. --- Właściwy stan ochr. łąk selernicowych (6440) wymaga: reżim hydrologiczny z okresowymi wezbraniem powodującymi zalewanie łąk selernicowych. --- Właściwy stan ochr. łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0) wymaga: uwodnienie (w tym, jeśli dotyczy, dynamika zalewów) normalne z punktu widzenia odpowiedniego podtypu (zbiorniska roślinnego). Naturalny lub zrenaturalizowany charakter i reżim hydrolog. cieków, jeżeli sąsiadują z łąkami. --- Właściwy stan ochr. łągów lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0) wymaga: zalewy wodami rzeczными raz na kilka lat. W przypadku łągów poza zalewowymi dolinami rzeczными - naturalne wilgotne warunki wodne. --- Właściwy stan ochr. bobra wymaga: tolerowanie działań bobrów. --- Właściwy stan ochr. bobra wymaga: tolerowanie działań bobrów. --- Właściwy stan ochr. wydry wymaga: bogatej bazy żerowej, pośrednio zachowania lub odtworzenia naturalnego źródnicow. siedlisk ryb i płazów. --- Właściwy stan ochr. żółwia błotnego wymaga: stabilność zbiornika wodnego, bogactwo struktur do wygrzewania i ukrywania się (rośl. wodna, powalone drzewa, konary), obfitość bezkręgowców i drobnych kręgowców stanów. bazę pokarmową. --- Właściwy stan ochr. kumaka niz. wymaga: zachow. miejsc łągowych, w postaci (zależnie od specyf. obszaru) stawów lub kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. kumaka niz. wymaga: zachow. miejsc łągowych, w postaci (zależnie od specyf. obszaru) stawów lub kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. traszki grzebieniastej wymaga: zachow. kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. traszki</p>		

	<p>grzebieniastej wymaga: zachow. kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. bolenia wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: wzgl. liczebność >0,01 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, YUV, YOY). --- Właściwy stan ochr. kozy wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Gdy wyst. w starorzeczach, zachow. starorzeczy w stanie natur. Gdy wyst. w rowach, obecność namulów. Gdy wyst. w jeziorach naturalność strefy brzeg. i litoralu. Wzgl. liczebność >0,01 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>50%; udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. minoga ukraińskiego wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Wstępowanie mozaiki mikrosiedlisk potencjalnych tarłowych i potenc. miejsc odrostu larw. Wzgl. liczebność >0,05 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>75%. Udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. minoga ukraińskiego wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Wstępowanie mozaiki mikrosiedlisk potencjalnych tarłowych i potenc. miejsc odrostu larw. Wzgl. liczebność >0,05 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>75%. Udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. piskorza wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Gdy wyst. w starorzeczach, zachow. starorzeczy w stanie natur. Gdy wyst. w rowach, obecność namulów. Gdy wyst. w jeziorach, naturalność strefy brzeg. i litoralu. Wzgl. liczebność >0,01 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>50%; udział >3% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. różanki wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Zarośn. wody przez roślinność >50%. Względna liczebność małży skójkowatych >0,1 os./m². Gdy wyst. w jez. naturalność strefy litoralu i wyst. małży skójkowatych >0,1 os./m². Wzgl. liczebność >0,01 os./m², >25 osobn. <4 cm dług.; udział >20% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. czerwończyka fioletka wymaga: naturalne war. wodne siedliska łąkowego, wilgotne sprzyjające wyst. rdestu węzownika. --- Właściwy stan ochr. skójki gruboskorupowej wymaga: koryto rzeki naturalne lub zrenaturyzowane. Natur. struktura substratu dna. Azotany <=2mg/l NO₃-N. W miejscach wyst. >10 os./l mb ciek. Obecność wszystkich klas wielk: <3 cm, 3-6 cm, >6 cm.</p> <p>[Wymaga wg proj. PZO: Zachowanie starorzeczy w stanie naturalnym. Pozostawienie łączności starorzeczy z macierzystymi ciekami. Wykluczenie introdukcji ryb roślinożernych szczególnie obcego pochodzenia, prowadzenia hodowli sadzowej, dokarmiania ryb. Utrzymanie właściwych stosunków wód powierzchniowych i podziemnych w łęgach. Wykluczenie działań zmieniających stosunki wodne, ani ingerujących w koryto i brzegi rzek szczególnie w okresie tarła ryb. Zaniechanie prostowania i obudowywania cieków, eksploatacji żwiru z koryt rzecznych, obniżania dna cieków, likwidacji starorzeczy, kanalizacji rzek. Utrzymanie dotychczasowego sposobu korzystania (użytkowania) z brzegu rzeki jako miejsca wodopoju dla bydła pasącego się w sąsiedztwie cieków wodnych. Nie odprowadzanie zanieczyszczeń bytowych i związanych z rolnictwem do wód. Nie wprowadzanie obcych gatunków ryb do cieków i zbiorników z nimi połączonych. Prowadzone zabiegi konserwacyjne obiektów hydrotechnicznych (jazy, zapory itp.) nie powinny powodować zmian w korycie rzek. Nie prowadzenie działań skutkujących obniżeniem poziomu wód gruntowych.]</p>
<p>Uwagi dotyczące obszaru chronionego</p>	<p>Cel na podst.: Wymagania siedlisk i gat. oraz proj. PZO. Wg danych PZO, mimo nie wskazania w SDF, występują znacząco i zostały tu ujęte: <i>Cobitis taenia</i></p>

Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego				
Działania podstawowe				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących	budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - 23 szt	91,68	właściciel	działanie ciągłe
2. budowa indywidualnych	budowa indywidualnych	1072,65	właściciel	działanie

<i>systemów oczyszczania ścieków</i>	<i>systemów oczyszczania ścieków - 92 szt</i>			<i>ciągłe</i>
<i>3. regularny wywóz nieczystości płynnych</i>	<i>regularny wywóz nieczystości płynnych</i>	<i>0,00</i>	<i>właściciel</i>	<i>działanie ciągłe</i>
<i>Działania uzupełniające</i>				
<i>Nazwa działania</i>	<i>Zakres rzeczowy</i>	<i>Koszt działania [tys. PLN]</i>	<i>Jednostka odpowiedzialna za realizację</i>	<i>Termin realizacji</i>
<i>1. przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód</i>	<i>przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód z uwagi na stan fizyko- chemiczny</i>	<i>100,00</i>	<i>Dyrektor RZGW w Warszawie</i>	<i>IV kw. 2018</i>

Baza dany KZGW

W związku z powyższym gospodarka ściekami na badanym terenie powinna mieć formy zorganizowane mające na uwadze ochronę wód gruntowych i powierzchniowych.

Wody podziemne

Według klasyfikacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, Łomża położona jest na obszarze GZWP nr 215 – zbiornika warszawskiego. Wielkość jego zasobów dyspozycyjnych określona została na poziomie 250 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć wód podziemnych wynosi 160m.

Pod względem jednolitych części wód podziemnych obszar ten zaliczamy do JCWPd – PLGW200051. Powierzchnia jednostki wynosi 3147 km². Zasoby wód podziemnych w obrębie tej jednostki wynoszą 465 999 m³/d. Dotychczas wykorzystano 9% zasobów.

Podsumowując dział wód w obrębie projektu planu należy stwierdzić:

- w odniesieniu do wód powierzchniowych kluczowym jest ujmowanie wszelkich zanieczyszczonych wód oraz odcieków w zbiorcze systemy kanalizacji zarówno sanitarnej jak i deszczowej. Ścieki bytowo - gospodarcze powinny być odprowadzane systemem kanalizacji sanitarnej (tłocznej/grawitacyjnej), a deszczowe odprowadzane do systemu kanalizacji deszczowej z odpowiednio dobranymi urządzeniami podczyszczającymi.
- obszar opracowania znajduje się poza granicami GZWP 215 - Subniecka Warszawska.
- należy zakazać wprowadzania szkodliwych substancji do gleby - ze względu na możliwość przenikania substancji chemicznych do wód podziemnych.
- zapisy projektu planu spełniają cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych w tym realizują cele zapobiegania lub ograniczania wprowadzania do wód zanieczyszczeń oraz zapobiegania pogorszeniu ich stanu.

4.1.4. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Opisu szaty roślinnej i świata zwierzęcego dokonano przede wszystkim na podstawie obserwacji oraz wykonanych wizji terenowej.

Ekosystem na analizowanym terenie charakteryzują się znacznym stopniem antropizacji, głównie związanej z rozwojem sieci komunikacyjnej i obecnością zabudowy oraz linii elektroenergetycznych średniego napięcia. W dużej mierze roślinność obszaru ukształtowała się pod wpływem dotychczasowego użytkowania (głównie rolnictwo i ogródki działkowe). W wyniku uprawy ziemi nastąpiła zmiana i zubożenie składu gatunkowego w stosunku do potencjalnej roślinności naturalnej.

W obrębie analizowanego terenu nie występują tereny zadrzewień i lasów.

Najliczniej występującymi gatunkami zwierząt na terenie opracowania są przedstawiciele awifauny. Na całym terenie, na otwartych przestrzeniach obserwować można pliszkę siwą, sroki, szpaki oraz gawrony. Mogą pojawiać się dziki lub sarny ale będą to spotkania przypadkowe – obszar jest odizolowany od terenów otwartych zabudową miasta. Teren nie stanowi cennych siedlisk dla przedstawicieli świata zwierząt.

Podsumowując analizowany teren nie odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi. Nie występują tutaj duże kompleksy zieleni, nie ma też wrażliwych ekosystemów takich jak stanowiska o bogatej roślinności naturalnej, ostoje i siedliska przyrody dzikiej. Nie stwierdzono również występowania gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Uwarunkowania panujące w obrębie analizowanego terenu oraz w jego najbliższym otoczeniu nie sprzyjają bogactwu fauny. Spotkać można tutaj pospolite ptaki śpiewające, drobne gryzonie, owady. Świat zwierząt reprezentowany jest przede wszystkim przez pospolite gatunki ekologiczne przystosowane do występowania w silnie przekształconym antropogenicznie środowisku, dobrze znoszące sąsiedztwo człowieka.

4.1.5. Zabytki kulturowe

Na terenie objętym projektem planu nie znajdują się obiekty objęte prawnymi formami ochrony zabytków.

4.1.6. Obszary chronione

Na obszarze objętym projektem planu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte prawną ochroną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody oraz ich otulin, ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*.

Z racji oddalenia od granic najbliższych obszarów chronionych oraz zarówno pewną izolację terenu opracowania od nich – zabudowę miasta Łomża – nie dokonuje się szczegółowych opisów oddziaływań na te obszary. Drugim argumentem na powyżej jest fakt

że prognoza dotyczy funkcji które nie oddziałują na odległe tereny w sposób znaczący – brak mechanizmów lub emitorów takich czynników, które mogłyby powodować przekroczenia standardów środowiskowych poza terenem opracowania.

Formy ochrony przyrody w otoczeniu obszaru projektu planu

W otoczeniu obszaru „projektu planu...” w odległości do ok. 3 km, występują następujące terytorialne formy ochrony przyrody.

Tabela 1. Relacje odległości obszaru objętego projektem do występujących w otoczeniu form ochrony przyrody (do ok. 3 km od terenu planowanego przedsięwzięcia).

Nazwa obszaru objętego ochroną prawną	Odległość w km
Park Krajobrazowy	
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi	2,56
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi - otulina	1,48
NATURA 2000	
Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków	
Przełomowa Dolina Narwi PLB200008	2,57
NATURA 2000	
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk	
Ostoja Narwiańska PLH200024	2,57

Inne formy ochrony przyrody

"ZIELONE PŁUCA POLSKI"

Obszar miasta Łomża, a zatem również i obszar opracowania znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Obszar ten objął teren Polski północno – wschodniej o nieskażonej przyrodzie i bogatych walorach krajobrazowych. Głównym celem porozumienia, w sprawie ochrony „ZPP” jest naturalna potrzeba ochrony dziedzictwa przyrodniczego i integracja środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym.

W roku 1988 zawarto porozumienie władz administracyjnych i samorządowych regionu północno-wschodniej Polski w sprawie kompleksowej ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska na terenie woj. białostockiego, łomżyńskiego, olsztyńskiego, ostrołęckiego i suwalskiego, tworzących region Zielonych Płuc Polski (Białowieża - 13 V 1988 r.)

Ryc.20. Strzałka wskazuje orientacyjne położenie obszaru badań. Zielone Płuca Polski - dane Główny Urząd Statystyczny.

W roku 1990 podpisano porozumienie, które było kontynuacją wcześniejszego, w celu stworzenia podstaw organizacyjnych i programowych dla kompleksowej ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska Obszaru Zielone Płuca Polski (Olsztyn-21 XII 1990r.)

Bardzo ważnym dla rozwoju idei był rok 1994. Uchwalono wtedy Deklarację Sejmu RP w sprawie obszaru Zielone Płuca Polski jako najważniejszego terenu do realizacji zadań ekorozwoju w Polsce.

Istotą porozumienia „Zielone Płuca Polski” jest przyjęcie idei i zasad ekorozwoju jako podstawowego kierunku bytu gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Rozwój społeczno-gospodarczy realizowany ma być (jest) w zrównoważeniu z rozbudowywanym, regionalnym systemem ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych o randze europejskiej. Zgodnie z dokumentem „Porozumienia w sprawie współdziałania na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz promocji obszaru Zielone Płuca Polski z zachowaniem jego bioróżnorodności biologicznej i tożsamości kulturowej” (2004) główne cele zrównoważonego rozwoju obszaru to:

- ożywienie oraz proekologiczne ukierunkowanie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru Zielone Płuca Polski, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, leśnictwa, gospodarki wodnej, turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego,
- wspieranie inicjatyw organizacyjnych i finansowych tworzących materialne podstawy rozwoju obszaru Zielone Płuca Polski,
- pozyskiwanie środków Unii Europejskiej,

- wzrost atrakcyjności i konkurencyjności obszaru Zielone Płuca Polski w przestrzeni europejskiej,
- doskonalenie i promocję produktów oraz usług wytwarzanych na obszarze Zielone Płuca Polski,
- uwzględnienie arealu i funkcji Zielonych Płuc Polski w polityce przestrzennej i regionalnej Państwa,
- podnoszenie poziomu wiedzy o walorach przyrodniczych i kulturowych obszaru Zielone Płuca Polski wśród mieszkańców regionu, Polski i Europy.

4.1.7. Korytarze ekologiczne

W 2005 roku na zlecenie Ministerstwa Środowiska został wykonany „Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce”. Celem projektu było wytypowanie sieci obszarów, która zapewniłaby łączność ekologiczną w skali Polski, a także w skali międzynarodowej. Głównym zadaniem takiej sieci miało być umożliwienie przemieszczania się zwierząt i innych organizmów oraz przepływ genów przez terytorium całego kraju oraz pomiędzy poszczególnymi obszarami przyrodniczo-cennymi (w tym obszarami Natura 2000). W ramach projektu wyznaczono ciągłą sieć, obejmującą zarówno wszystkie ważne obszary przyrodnicze (obszary węzłowe), jak i korytarze łączące te obszary w jedną całość ekologiczną. Wyznaczoną w ten sposób sieć nazwano siecią korytarzy ekologicznych.

Pierwotna koncepcja korytarzy ekologicznych (migracyjnych) zakładała istnienie ciągłości pasa, przez który następuje migracja. Inna koncepcja to idea tzw. łańcucha siedlisk pomostowych (ang. *stepping stone habitats*) - niezależnych od siebie odrębnych ekosystemów, które spełniają podstawowe warunki niszy wędrującej populacji i umożliwiają przeżycie jej osobników w trakcie przemieszczania się w korytarzu, w którego skład te ekosystemy wchodzi. Korytarze ekologiczne to tereny leśne, zakrzewione i podmokłe z naturalną roślinnością o przebiegu liniowym (pasowym) położone pomiędzy płatami obszarów siedliskowych. Korytarze zapewniają zwierzętom odpowiednie warunki do przemieszczania się – dają możliwość schronienia i dostęp do pokarmu. Są niezwykle ważne ze względu na fragmentację środowiska (podział siedliska na małe, odizolowane od siebie płaty) wskutek działalności człowieka i przekształcenia powierzchni ziemi. Umożliwiają one przemieszczanie się organizmów oraz ich wzajemne kontakty np. doliny rzeczne, pasma górskie, prądy rzeczne. Szerokość korytarza migracyjnego jest uzależniona od wymagań konkretnego gatunku. Korytarze ekologiczne dla prawidłowego funkcjonowania muszą być pozbawione barier ekologicznych, obecność barier utrudnia lub całkowicie hamuje przemieszczanie się gatunków, którym korytarz powinien służyć.

Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie

korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

W zaprojektowanej sieci korytarzy ekologicznych wyróżniono 7 korytarzy głównych, których rolą jest zachowanie łączności siedlisk w skali międzynarodowej, tj:

- Korytarz Północny (KPn)
- Korytarz Północno-Centralny (KPnC)
- Korytarz Południowo-Centralny (KPdC)
- Korytarz Zachodni (KZ)
- Korytarz Wschodni (KW)
- Korytarz Południowy (KPd)
- Korytarz Karpacki (KK)

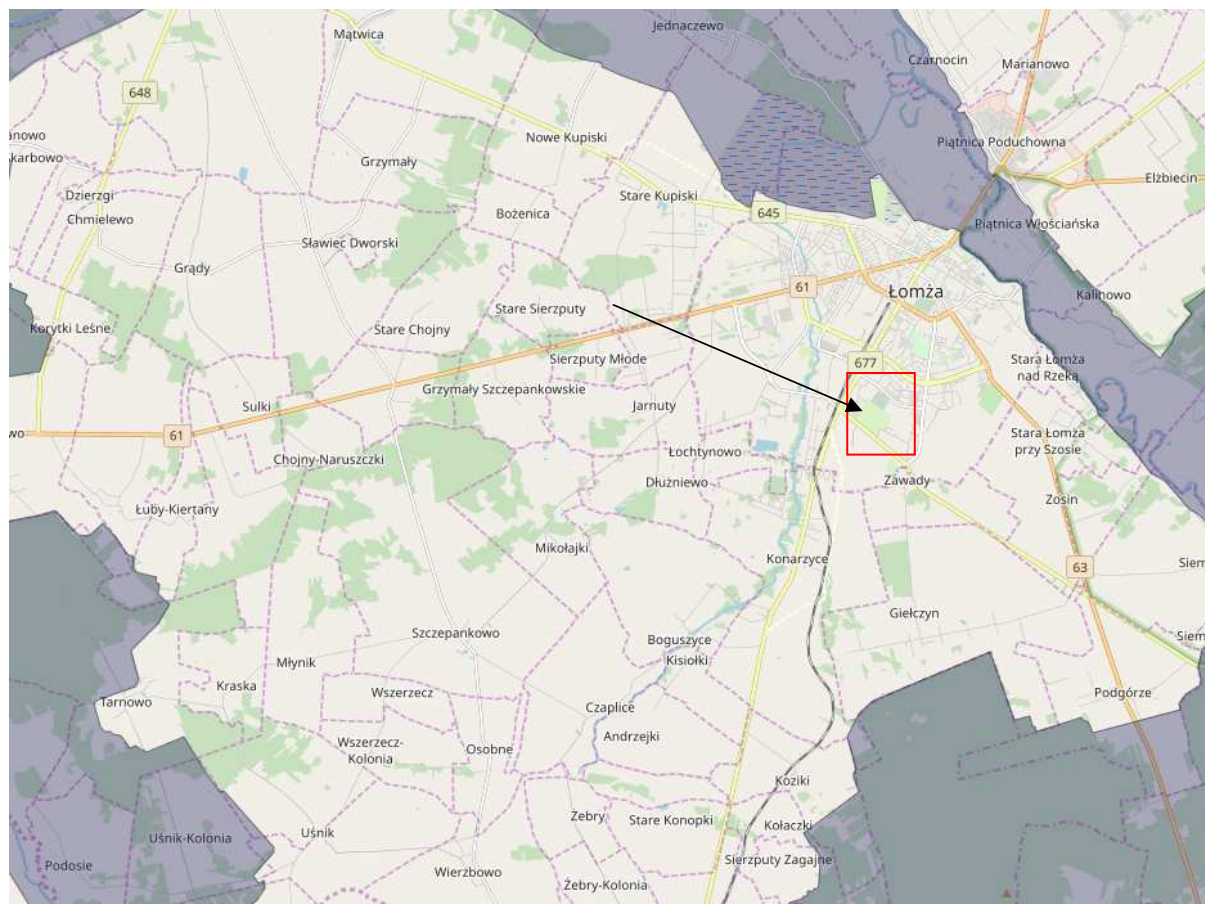
Przebieg korytarzy głównych i podział na strefy korytarzy

PRZEBIEG KORYTARZY GŁÓWNYCH I PODZIAŁ NA STREFY (Jędrzejewski et al. 2005)

Ryc. 21. Przebieg głównych korytarzy ekologicznych

Obszar objęty projektem planu znajduje się poza głównymi korytarzami ekologicznymi i nie stanowi zagrożenia ani bariery ekologicznej dla migracji roślin i zwierząt.

Ryc. 22. Położenie omawianego obszaru na tle sieci korytarzy ekologicznych

Źródło: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża, aktualizacja projektu z 2012 r.

5.1. Ocena stanu środowiska

5.1.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Roczna ocena jakości powietrza za 2017 r. została wykonana w nowym układzie stref, zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Środowiska oraz wytycznymi, opracowanymi na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie: „Wytyczne do rocznej oceny jakości powietrza w strefach” wg zasad określonych w art. 89 ustawy – *Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów Dyrektywy 2008/50/WE i Dyrektywy 2004/107/WE*”. Zmiany transponujące zapisy dyrektywy 2008/50/WE zostały określone w „Założeniach do ustawy o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych ustaw*” przyjętych przez radę Ministrów w dniu 16 listopada 2010 r. W rozumieniu ww. założeń przyjmuje się, że od stycznia 2010 r. dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie, strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto niebędące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy oraz pozostały obszar województwa.

Celem rocznej oceny powietrza jest określenie stężeń poszczególnych substancji w powietrzu atmosferycznym, wskazanie przyczyn ponadnormatywnych stężeń oraz źródeł emisji zanieczyszczeń w regionie. Ocena jakości powietrza dokonywana jest pod względem dwóch kryteriów: ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje analizę stężeń zanieczyszczeń: dwutlenku azotu NO₂, dwutlenku siarki SO₂, benzenu C₆H₆, ołowiu Pb, arsenu As, niklu Ni, kadmu Cd, benzo(a)pirenu B(a)P, pyłu PM₁₀, ozonu O₃ oraz tlenku węgla CO. W ocenie za rok 2010 po raz pierwszy uwzględniono pył PM_{2,5}. W przypadku oceny odnoszącej się do ochrony roślin uwzględniono dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x oraz ozon O₃.

Podstawą oceny dla wszystkich substancji poza pyłem PM_{2,5} jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031 z późn.). Przepisy prawa Unii Europejskiej dotyczące pyłu PM_{2,5} zawarte w Dyrektywie 2008/50/WE, w tym wartości kryterialne określone dla stężeń PM_{2,5}, nie zostały jeszcze przeniesione do prawa krajowego. Z tego powodu kryteria dla pyłu PM_{2,5} przygotowano w oparciu o zapisy ww. Dyrektywy. Dla pyłu PM_{2,5} określono margines tolerancji (20%), który będzie ulegał stopniowemu zmniejszeniu, aż do osiągnięcia 0% w dniu 1 stycznia 2015 r.

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- **A** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych
- **A1** – oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5} w przypadku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³.
- **C** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.
- **D1** – jeżeli stężenie zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy nie przekracza poziomu celu długoterminowego.
- **D2** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy przekracza poziom celu długoterminowego.

Roczną ocenę jakości powietrza w województwie podlaskim w roku 2016 wykonano dla 2 stref: aglomeracja białostocka (którą tworzy powiat miasto Białystok) oraz strefa podlaska (obejmująca pozostały obszar województwa podlaskiego). Obszar opracowania położony jest na terenie strefy podlaskiej

Tabela 2. Strefa podlaska dla której wykonano ocenę jakości powietrza

Nazwa strefy	Kod strefy	Powierzchnia strefy [km ²]	Ludność [-]
Strefa podlaska	PL002	20085	887260

Wyniki klasyfikacji strefy podlaskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń przedstawiono w tabeli poniżej.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie dla Strefy Podlaskiej za 2017rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu **ochrony zdrowia ludzi**

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃ Poziom docelowy	O ₃ Cel długoter- mi-nowy	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	PM 2,5 II faza
Strefa Podlaska	PL2002	A	A	A	A	A	A	A	D ₂	A	A	A	C	C	C1

Objaśnienia do tabel: 2.11 i 2.12:

A – poziom stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekracza odpowiednio poziomu dopuszczalnego, poziomu docelowego, poziomu celu długoterminowego;

C – poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną (z uwzględnieniem dozwolonej częstości przekroczeń dla przypadków, gdy są one określone), poziom docelowy, poziom celu długoterminowego. W ocenie dotyczącej pyłu zawieszonego PM2,5 uwzględnia się dodatkowe kryterium – poziom dopuszczalny dla fazy II – C₁ - oznacza przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla fazy II.

D₁ - poniżej poziomu celu długoterminowego;

D₂ - powyżej poziomu celu długoterminowego;

Źródło danych: „ Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu łomżyńskiego za rok 2017, Łomża, grudzień 2018

W klasyfikacji ze względu na kryterium – ochrona zdrowia, w Strefie Podlaskiej, w 2017 roku, stwierdzono ponownie, podobnie jak w latach 2011 – 2016, przekroczenia normy pyłu zawieszonego PM2,5 dla roku oraz wartości normowanych pyłu zawieszonego PM2,5 dla II fazy. Z wykonanych przez WIOŚ Białystok pomiarów wynika, że obszarem przekroczeń wartości dopuszczalnych jest miasto Łomża. Według określonej reprezentatywności dla stacji w Łomży, obszar narażony na zanieczyszczenie pyłem PM2,5, obejmuje 17,75 km² i jest zamieszkały przez 65315 mieszkańców. Obszary przekroczeń w większości pokrywają się z opracowanym i uchwalonym przez Sejmik Województwa Podlaskiego, Programem Ochrony Powietrza dla Strefy Podlaskiej. Ze względu na pozanormatywną wartość stężenia średniorocznego i stężenia średniorocznego dla II fazy pyłu zawieszonego PM 2,5 – dla kryterium: ochrona zdrowia - Strefę Podlaską zaliczono do klasy C.

Powiat łomżyński (i w tym głównie miasto Łomża) charakteryzuje się stosunkowo niewielkim poziomem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ewidencja GUS obejmuje tylko 13 kotłowni i 1,8 km sieci ciepłej przesyłowej (GUS,2017). Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza w powiecie łomżyńskim są nieliczne ciepłownie komunalne i przemysłowe oraz rozproszone źródła emisji z sektora komunalno-bytowego. Powszechnymi nośnikami energii cieplnej w gospodarstwach domowych powiatu łomżyńskiego są przede wszystkim paliwa stałe: drewno, trociny i węgiel.

Występowanie wysokich wartości stężeń dobowych związane jest z emisją pyłu z indywidualnego ogrzewania budynków oraz z transportu. Znacznie mniejsze znaczenie mają emisje z dużych zakładów przemysłowych i ciepłowni. W związku z notowanymi w latach

ubiegłych przekroczeniami pyłu zawieszonego PM 10 miasto Łomża - zakwalifikowano do klasy o niskiej jakości powietrza – klasy C: w której wymagane są intensywne pomiary wysokiej jakości oraz podjęcie działań na rzecz poprawy jakości powietrza w zakresie ograniczenia emisji pyłu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami konieczne było opracowanie dla strefy miasta Łomża Programu Ochrony Powietrza (POP).

5.2.2. Klimat akustyczny

Rozpoznania stanu klimatu akustycznego środowiska i jego oceny dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu określa Rozporządzenia Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz.112). Rozporządzenie to podaje nowe zakresy dopuszczalnych poziomów hałasu dla poszczególnych rodzajów źródeł w stosunku do klas terenów wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje tj. zabudowa mieszkaniowa, tereny uzdrowiskowe, rekreacyjno – wypoczynkowe, szpitale oraz domy opieki społecznej i budynki związane ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci, uwzględniając przy tym rodzaj obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu, a także pory dnia i nocy.

Zagrożenie hałasem i wibracjami charakteryzuje się mnogością źródeł i powszechnością występowania. Najbardziej uciążliwymi emitorami hałasu i wibracji, mającymi zasadniczy wpływ na klimat akustyczny środowiska, są: trasy komunikacyjne (pojazdy samochodowe, motocykle, ciągniki, pociągi), zakłady przemysłowe oraz place budowy na skutek stosowania hałaśliwych i wibracyjnych technologii oraz maszyn i urządzeń oraz miejsca publiczne takie jak: centra handlowe, deptaki, skwery oraz inne miejsca zbiorowego nagromadzenia ludności.

Na terenie miasta podstawowym źródłem uciążliwości akustycznej są drogi i w mniejszym, lokalnym wymiarze, hałas przemysłowy. Hałas komunikacyjny jest wynikiem przebiegających ważne dróg tranzytowych. Uciążliwość dla ludności i środowiska tego rodzaju hałasu wyraźnie wzrosła wraz ze wzrostem wskaźnika presji motoryzacji, wiążącego gęstość sieci drogowej, natężenie ruchu i potencjalną liczbę ludności narażoną na oddziaływanie ze strony transportu. Efekty stosowanych obecnie środków technicznych zmierzających do przeciwdziałania temu zjawisku są niezadowalające. Stosowane ekrany akustyczne posiadają niewielką skuteczność i są naprawdę efektywne tylko w ich najbliższym sąsiedztwie. Niewielkie są możliwości w zakresie obniżenia hałaśliwości pojazdów, zmiany nawierzchni dróg czy poprawy płynności ruchu. W zmniejszeniu tego rodzaju uciążliwości akustycznej główną rolę odgrywają obecnie rozwiązania planistyczne, sporządzane na etapie tworzenia nowych planów zagospodarowania przestrzennego, wskazujące prawidłowe, nie kolidujące ze sobą lokalizacje infrastruktury: przemysłu, dróg i osiedli mieszkaniowych oraz budowa obwodnic.

Hałas przemysłowy nie stwarza w powiecie łomżyńskim większych problemów. Systemy lokalizacji nowych inwestycji i sporządzania ocen ich oddziaływania na środowisko, kontroli i egzekucji nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenia zasięgu rozprzestrzeniania tego rodzaju hałasu. Ważne jest również to, że dla niewielkich źródeł hałasu przemysłowego, istnieje wiele prostych możliwości ograniczenia emisji do środowiska

przez zastosowanie skutecznych rozwiązań technicznych takich jak: tłumiki, obudowy dźwiękochłonne, zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian czy stolarki okiennej pomieszczeń, w których pracują hałasujące maszyny. Przy większych rozmiarach źródeł hałasu, ograniczenie jego uciążliwości jest znacznie trudniejsze.

W obrębie projektu wskazano kierunek zabudowy na terenie, którym obowiązują normy odnośnie poziomu hałasu w środowisku – jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

5.2.3. Stan wód

Dominujące presje wywierane przez człowieka na środowisko wodne to:

- pobór wód na różne cele;
- wprowadzanie do wód zanieczyszczeń wraz ze ściekami komunalnymi, przemysłowymi oraz wodami pochłoniczymi;
- wprowadzanie do wód zanieczyszczeń ze źródeł rolniczych (nieprawidłowe nawożenie, brak skanalizowania
- terenów wiejskich, hodowlane fermy wielkotowarowe);
- zmiany morfologiczne i hydrologiczne wynikające z inwestycji w dziedzinie regulacji rzek (melioracje), czy energetyki.

W powiecie miasta Łomży, zgodnie z terminarzem badań ustalonym dla krajowej sieci pomiarowej, badaniami w 2016 roku, w ramach monitoringu diagnostycznego, objęto rzeki: Łomżyczkę i Lepacką Strugę. Narew badano tylko w zakresie wybranych wskaźników zanieczyszczeń chemicznych, które w latach ubiegłych powodowały obniżenie klasyfikacji wód. Ocenę stanu wód dla Narwi odziedziczono z roku 2013, w którym wykonywane były badania w pełnym zakresie. Ocenę uaktualniono badaniami przeprowadzonymi w 2014 roku w ramach monitoringu operacyjnego oraz w 2016 roku, w zakresie wybranych wskaźników. Ocenę JCWP Łomżyczka przeprowadzono na podstawie badań zrealizowanych w 2016 roku, w ramach monitoringu diagnostycznego, w pełnym wymaganym zakresie wskaźników (szeroki zakres badań biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych). Ze względu na fakt, że odsiąki z obiektów oczyszczania ścieków w warunkach glebowych, zakładów PEPEES S.A. w Łomży mogą mieć wpływ na jakość wód JCWP Lepacka Struga, zamieszczono również ocenę jakości wód tej rzeki. Przeprowadzono ją na podstawie badań zrealizowanych w 2016 roku, w ramach monitoringu diagnostycznego, w pełnym wymaganym zakresie wskaźników (szeroki zakres badań biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych).

Omówienie wyników badań rzek: ŁOMŻYCZKA jest III-rzędowym, lewostronnym dopływem Narwi o długości 16,4 km i powierzchni zlewni 74km². Rzeka uchodzi do Narwi na 200,8 km. W środkowym biegu przepływa przez Łomżę, gdzie jest odbiornikiem wód opadowych z kanalizacji deszczowej obejmującej ok. 2/3 obszaru miasta. Od 2015 roku JCWP Łomżyczka nie była już przez KZGW uznana za wody silnie zmienione. Oceniono więc jej stan, a nie jak w latach poprzednich, potencjał. Ocena stanu JCWP Łomżyczka – ppk ujście – Grobla Jednaczewska

• Ocena stanu ekologicznego – *stan słaby*. Ocenę przeprowadzono na podstawie elementów: - biologicznych: klasyfikacja – IV klasa: dwa badane wskaźniki: fitobentos -

indeks okrzemkowy – IO oraz Indeks Makrobezkręgowców Bentosowych – MMI – IV klasa (podobnie jak w roku 2013). Wskaźnik makrofitowy MIR - był gorszy jak w 2013 roku (II klasa) i mieścił się w klasie III. Ocena ichtiologiczna rzek wykonywana od 2011r. przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie nie obejmowała badania Łomżyczki, - fizykochemicznych – klasyfikacja - poniżej dobrego PSD. O obniżeniu klasyfikacji, w stosunku do notowanej w 2013 roku, zdecydowało 5 wskaźników (przewodność właściwa, substancje rozpuszczone, chlorki, wapń i twardość ogólna) dla których nowe rozporządzenie ocenowe (przytoczone na wstępie) nałożyło bardziej rygorystyczne granice dopuszczalne. Faktycznie stwierdzone w trakcie pomiarów wielkości nie odbiegały od wartości notowanych w 2013 roku. Zarówno wskaźniki tlenowe jak i związki biogenne mieściły się w I i II klasie (stan dobry); - fizykochemicznych wspomagających ocenę stanu ekologicznego, określanych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego – żaden badany wskaźnik z tej grupy nie przekroczył granicy stanu dobrego.

- Ocena stanu chemicznego - *stan poniżej dobrego* . Ocenę wykonano w 2016 roku na podstawie prawie pełnej listy wskaźników substancji priorytetowych. Nie dziedziczono wskaźników z lat ubiegłych. O obniżeniu klasyfikacji zdecydowały, zmienione nowym rozporządzeniem ocenowym na bardziej rygorystyczne, wartości: średnioroczna benzo(a)pirenu oraz maksymalna benzo(b)fluorantenu.

- Ocena obszaru chronionego wrażliwego na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych – ze względu na przekroczenie wartości wyznaczonej dla stanu dobrego w zakresie fitobentosu (wskaźnik indeks okrzemkowy - IO), badane JCWP nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych. Biorąc pod uwagę wszystkie składowe oceny - **STAN WÓD w JCWP Łomżyczka określono jako - ZŁY**

STRUGA LEPACKA jest III-rzędowym, lewostronnym dopływem Narwi o długości 18,5 km i powierzchni zlewni ok. 50 km² . Rzeka uchodzi do Narwi na 185,8 km jej biegu. Odprowadza ona do Narwi wody odsiąkowe z obiektów łąkarskich, na które odprowadzane są ścieki technologiczne, socjalno-bytowe i wody pochłodnicze z Przedsiębiorstwa Przemysłu Spożywczego „PEPEES” S.A. w Łomży. Ścieki oczyszczane są na 2 obiektach łąkarskich: Mątwa-Kupiski i Kupiski-Jednaczewo, pełniących funkcje biologicznych oczyszczalni ścieków w warunkach glebowych. Ścieki produkcyjne PEPEES, nie zawierają żadnych niebezpiecznych substancji. Wchodzące w ich skład substancje organiczne, rozkładając się, powodują przede wszystkim, obniżenie zawartości tlenu w wodzie. Ocena stanu JCWP Lepacka Struga –ppk m. Szablak

- Ocena stanu ekologicznego – *stan umiarkowany* . WIOŚ Białystok Delegatura w Łomży Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie Łomży w 2016 roku 6 Ocenę przeprowadzono na podstawie elementów: - biologicznych - III klasa czystości: wskaźnik okrzemkowy – IO, Makrofitowy Indeks Rzeczny – MIR, Indeks Makrobezkręgowców Bentosowych – MMI - wszystkie wskaźniki biologiczne badane były w 2016r. i wszystkie trzy zakwalifikowano (podobnie jak w 2013 roku) do III klasy. Nie dziedziczono wskaźników biologicznych z lat ubiegłych. Ocena ichtiologiczna rzek wykonywana od 2011r. przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie nie obejmowała badania tej JCWP; - fizykochemicznych – klasyfikacja - stan poniżej dobrego - PSD - zbadane w 2016 roku stężenia 6 wskaźników

fizykochemicznych przekroczyły wartości określone dla stanu dobrego (ogólny węgiel organiczny, substancje rozpuszczone, siarczany, wapń, twardość ogólna i zasadowość ogólna). Stężenia ww. wskaźników nie odbiegały od notowanych w 2013 roku, pogorszenie klasyfikacji wynika z wprowadzenia bardziej rygorystycznych norm dopuszczalnych. Zanotowano nawet poprawę jakości wody, ponieważ średnioroczne stężenie fosforu fosforanowego nie wykroczało już poza stan dobry. - fizykochemicznych wspomagających ocenę stanu ekologicznego, określanych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, żaden ze wskaźników tej grupy nie przekroczył wartości wyznaczonych dla stanu dobrego.

- Ocena stanu chemicznego – *stan poniżej dobrego*. Ocenę wykonano w 2016 roku na podstawie pełnej listy wskaźników substancji priorytetowych. Nie dziedziczono wskaźników z lat ubiegłych. Podobnie jak w roku 2015 nie notowano już przekroczeń wskaźników z grupy WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) tj. benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3- cd)pirenu (obecnie nie normowany). Stwierdzono natomiast sporadycznie występujące, ponadnormatywne stężenia rtęci, które obniżyły ocenę stanu chemicznego wód badanej JCWP. Badania w tym kierunku będą prowadzone.

- Ocena obszaru chronionego wrażliwego na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych - stwierdzono, że badane JCWP w zakresie wskaźników biologicznych (fitobentos, makrofity) oraz w zakresie stężenia średniorocznego ogólnego węgla organicznego, nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych. Biorąc pod uwagę wszystkie składowe oceny - **STAN WÓD w JCWP Struga Lepacka określono jako – ZŁY**

W celu ochrony wód przed zanieczyszczeniem konieczne jest zapewnienie właściwej eksploatacji separatorów oczyszczających wody deszczowe odprowadzane do Łomżyczki i Narwi. Znaczące zagrożenie dla czystości okolicznych rzek, głównie Łomżyczki, stanowią duże zakłady przemysłowe (możliwość wystąpienia awarii). Także bardzo istotną i ciągle nierozwiązaną sprawą są powstające nad brzegami nielegalne nagromadzenia odpadów komunalnych, będące źródłem zanieczyszczenia rzeki.

Źródło danych: „ Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu łomżyńskiego za rok 2016, Łomża, grudzień 2017

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu zagospodarowania.

Badany obszar predysponuje do projektowanego zagospodarowania w stopniu dostosowanych do uwarunkowań środowiskowych. Jego położenie, bezpośrednie sąsiedztwo z terenami o podobnym sposobie zagospodarowania wpływa pozytywnie na rozwój funkcji proponowanej w projekcie planu. Dodatkowo różnorodność gatunkowa flory i fauny na terenach wskazanych w projekcie pod zabudowę jest na tyle uboga i typowa dla terenów zantropizowanych, że realizacja zainwestowania nie wpłynie na nie negatywnie.

Biorąc pod uwagę obecne zagospodarowanie – w przypadku braku realizacji projektu planu prognozuje się możliwość często przypadkowych lokalizacji pojedynczych inwestycji, będących rozproszonym zainwestowaniem.

Miasto poczyniło już kroki formalne w celu umożliwienia rozbudowy istniejącego cmentarza. W maju 2019 r. opracowana została „Dokumentacja badań podłoża gruntowego i opinia geologiczna na temat warunków gruntowo-wodnych dla potrzeb projektu rozbudowy cmentarza na działkach nr ew. 12455, 12457, 12458, 12460 przy ulicy Przykoszarowej w Łomży”. Następnie w lipcu 2019 r. sporządzono opracowanie pn.: „Koncepcja zagospodarowania terenu rozbudowy cmentarza komunalnego w Łomży”. W dalszej kolejności Prezydent wnioskiem z dnia 17.07.2019 r. wystąpił z do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży o wydanie zgody na rozszerzenie cmentarza komunalnego przy ul. Przykoszarowej w Łomży na działkach nr: 12455, 12457, 12458, 12460. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny decyzją nr 143.D.NZ.21.2019 z dnia 09.08.2019 r. wyraził zgodę na rozszerzenie cmentarza komunalnego jednocześnie wskazując warunki określone w koncepcji zagospodarowania terenu rozbudowy ww. cmentarza.

Granicą opracowania miejscowego planu nie objęto jedynie istniejącego cmentarza i rezerwy terenu pod jego rozbudowę, ale też grunty sąsiednie. Powyższe wynika z konieczności uwzględnienia przepisów Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315).

Zgodnie z §3 Rozporządzenia: „Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.”

W granice opracowania włączono, więc tereny sąsiednie znajdujące się w strefie ochrony sanitarnej nowej części cmentarza w odległości 150 m dla gruntów niezainwestowanych i 50 m dla gruntów zainwestowanych, ze względu na to, że wszystkie obiekty na zainwestowanym obszarze podłączone są do sieci wodociągowej. Ponadto granice planu dostosowano do granic przeznaczeń terenów w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz przy uwzględnieniu podziałów ewidencyjnych.

Tereny przeznaczone pod zabudowę to głównie tereny już z zapoczątkowanym procesem urbanistycznym. Stanowią tzw. zabudowę uzupełniającą. W ujęciu przyrodniczym, w zdecydowanej większości tereny planowane w projekcie do zabudowy nie stanowią większych wartości przyrodniczych, gdyż są to zagospodarowane tereny przydomowe, ogrody, zbiorowiska ruderalne, niewielkie sady, pastwiska czy tereny rolne.

Podsumowując, zaniechanie wprowadzenia projektu planu w dalszej perspektywie czasu może doprowadzić do stagnacji gospodarczej obszaru, przy jednoczesnym zachowaniu naturalnych walorów przyrodniczych, które dodatkowo podlegać będą niekontrolowanej presji turystycznej i inwestycyjnej stwarzającej realne zagrożenie dla cennych przyrodniczo obszarów. Utracone korzyści społeczne będą zatem nieporównywalnie większe od cennych wartości przyrodniczych. W odniesieniu do części rozszerzenie cmentarza - planowane przedsięwzięcie nie jest możliwe do zrealizowania inną procedurą niż poprzez opracowanie miejscowego planu. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i

chowaniu zmarłych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1473): „Cmentarze zakłada się i rozszerza na terenach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.”

6. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na terenach objętych projektem planu dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej z usługami oraz zabudowy usługowej. Dodatkowo wskazano zakres 50 m strefy sanitarnej od cmentarza gdzie zabudowy lokalizować nie wolno. Wszelkie ewentualne uciążliwości powstające w wyniku realizacji planowanego zagospodarowania terenów nie powinny wykraczać poza granice nieruchomości inwestora. Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, istotnego zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, generalnie istotnych barier dla migracji gatunków kluczowych i chronionych, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

Nie zachodzą również przesłanki wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na najbliższe obszary chronione w tym obszary Natura 2000.

Szczegółowy opis i wpływ projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 9. Prognozy – w zakresie na jaki pozwala na to obecny etap planistyczny.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na obszarze objętym projektem planu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte obecnie prawną ochroną w formie: parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody oraz ich otulin, ustanowione w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Najbliżej położonym prawnie chronionym terenem są obszary położone po przeciwnej stronie miasta – co stanowi naturalną barierę dla omawianego terenu i izoluje go od obszarów chronionych.

Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów, na których obowiązują, niekiedy znaczące, ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, np. obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie stwierdzono występowania ograniczeń w realizacji założeń projektu planu, wynikających z występowania na omawianym obszarze obszarów prawnie chronionych z zakresu ochrony przyrody lub ochrony środowiska.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego stanowi dokument planistyczny o znaczeniu lokalnym, jednakże zasięg oddziaływania skutków jego realizacji może wykraczać poza granice obszaru nim objętego. Przy formułowaniu ustaleń analizowanego planu miały zastosowanie cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Ochrona środowiska i idea zrównoważonego rozwoju powinny być uwzględniane w dokumentach planistycznych szczebla gminnego. Obliguje do tego zarówno ustawodawstwo krajowe, jak i wspólnotowe. Według art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej *Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.* Do ochrony środowiska obligują Polskę również ratyfikowane umowy. Do najważniejszych umów międzynarodowych oraz dyrektyw Unii Europejskiej należą:

- W zakresie ochrony przyrody i bioróżnorodności:
 - ✓ Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro z 1992 r.,
 - ✓ Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
 - ✓ Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków,
 - ✓ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikiej fauny i flory.
- W zakresie ochrony powietrza i klimatu:
 - ✓ Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro z 1992r.,
 - ✓ Dyrektywa Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1997 roku w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza,
 - ✓ Dyrektywa 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promocji wykorzystania energii z OZE.
- W zakresie ochrony wód
 - ✓ Dyrektywa Rady 76/464/WEG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty,
 - ✓ Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r.,
 - ✓ Dyrektywa 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych.
- W zakresie ochrony powierzchni ziemi
 - ✓ Strategia tematyczna w sprawie ochrony gleb
- W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego i zasobów kulturowych

- ✓ Europejska Konwencja Krajobrazowa z 2000 r. ratyfikowana przez Polskę w 2006r.
- W zakresie ochrony ludzi, ich mienia i warunków bytowania
 - ✓ Dyrektywa Rady 2000/14/WE z 8 maja 2000 roku w sprawie emisji hałasu,
 - ✓ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
- Odnosnie procedury oceny oddziaływania na środowisko
 - ✓ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
 - ✓ Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu europejskim mają odzwierciedlenie w ustawodawstwie polskim. Za jeden z najważniejszych należy uznać ustawę z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Do innych ustaw należą:

- ✓ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz.U. 2019 poz. 1396 ze zm.),
- ✓ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020, poz. 55 ze zm.),
- ✓ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz.U. 2018 poz. 2268 ze zm.),
Ustawa z dnia 28 lutego 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne (Dz.U. 2018 poz. 710)
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j. Dz.U. 2018 poz. 21 ze zm.),
- ✓ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. 2017 poz. 1161 ze zm.).

Z punktu widzenia niniejszego opracowania szczególnej wagi nabiera aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym ujęty w *Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030* nacisk położony jest na ideę zrównoważonego rozwoju (ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju), którą definiuje się jako integrację działań politycznych, społecznych i gospodarczych w układach przestrzennych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Koncepcja przedmiotowa wywodzi się z innego dokumentu ustalonego na szczeblu unijnym. Dokumentem tym jest *Zrównoważona Europa dla lepszego świata: Strategia zrównoważonego rozwoju dla Unii Europejskiej*, przyjętym na szczycie Rady Europy w czerwcu 2001 r. Jego podstawowe założenia dotyczą czterech celów strategicznych rozwiniętych w cele szczegółowe i proponowane kierunki działań. Do celów tych należą:

- ✓ ograniczenie zmian klimatycznych i wzrost znaczenia „zielonej” energii,
- ✓ wzrost bezpieczeństwa zdrowotnego;
- ✓ usprawnienie systemu transportowego i gospodarowania przestrzenią;

- ✓ odpowiedzialne gospodarowanie zasobami naturalnymi.

Podsumowując wiodącymi zasadami zagospodarowania przestrzennego winny być: zrównoważony rozwój oraz ład przestrzenny. Cele ochrony środowiska w przedmiotowym projekcie planu miejscowego zostały uwzględnione następująco:

➤ W zakresie ochrony przyrody i bioróżnorodności

Na terenie objętym projektem planu nie występują obszary o znaczeniu międzynarodowym i wspólnotowym wchodzące w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Wprowadzone przez analizowany plan miejscowy funkcje, w szczególności dotycząca lokalizacji terenów zabudowy, które to nie wpłyną negatywnie na występujące w sąsiedztwie dalszym obszary Natura 2000.

W zakresie ochrony powietrza i klimatu

Projekt planu ustala zasady zaopatrzenia w ciepło: ustalono zaopatrzenie w ciepło do potrzeb ogrzewania budynków i przygotowania ciepłej wody, z indywidualnych lub lokalnych źródeł ciepła. Należy stosować urządzenia o niskiej emisji zanieczyszczeń z wykorzystaniem energii elektrycznej, odzyskiwania energii lub zasilane takimi paliwami jak np.: gaz, olej opałowy, paliwo stałe z preferencją paliw proekologicznych. Ustalono obowiązek przystosowania źródeł ciepła do wymogów ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie ochrony wód

Zasady odprowadzenia wód opadowych i roztopowych: ustalono, że podstawowym odbiornikiem wód opadowych i roztopowych jest grunt. Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych o małym stopniu zanieczyszczenia (z terenów zieleni urządzonej, rekreacyjnej, ciągów pieszych, dachów oraz innych powierzchni o małym stopniu zanieczyszczenia – układ czysty) można realizować: bezpośrednio do gruntu lub do systemów kanalizacyjnych deszczowych (po ich wykonaniu). Odprowadzenie zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych (z terenów dróg, parkingów oraz obszarów usługowych, produkcyjnych i innych zanieczyszczonych – układ brudny) można realizować: do gruntu tylko po ich uprzednim oczyszczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi

W zakresie ochrony powierzchni ziemi istotne są ustalenia dotyczące wyposażenia w infrastrukturę kanalizacyjno-sanitarną, co ograniczy przedostawanie się ścieków do gruntu. Plan ustala, że podstawowym odbiornikiem ścieków sanitarnych jest sieć kanalizacji sanitarnej - odprowadzenie ścieków sanitarnych do istniejących i projektowanych (grawitacyjnych i tłocznych) kanałów sanitarnych. Do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej dopuszczono budowę tymczasowych zbiorników szczelnych na nieczystości ciekłe.

➤ W zakresie ochrony ludzi, ich mienia i warunków bytowania

Wszystkie rozwiązania przyjęte w planie miejscowym dotyczące poszczególnych komponentów wpływają na jakość życia człowieka. Wszelkie uciążliwości związane z założonymi funkcjami muszą się zawierać w granicach obszaru opracowania.

Cele ochrony środowiska określane na wszystkich szczeblach, także tych lokalnych winny być uwzględniane w projektowanych dokumentach planistycznych. Przyjęte w analizowanym projekcie planu formy zagospodarowania są efektem kompromisu społeczno - gospodarczo - środowiskowego. Projekt planu uwzględnia potrzebę zachowania zasobów środowiska jednocześnie umożliwiając inwestowanie w różnych formach. Układ przestrzenny poszczególnych terenów funkcjonalnych zapewni zrównoważony rozwój i przyczyni się do zachowania powiązań ekologicznych. Reasumując przyjęte rozwiązania w projekcie planu nie kolidują z celami ochrony ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

9. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko

Przeznaczenie terenów w projekcie planu na różne cele będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska.

9.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, w tym gleby

Obszar objęty projektem planu stanowią tereny zarówno antropogenicznie przekształcone i zagospodarowane, jak również tereny zieleni niskiej ulegające sukcesji naturalnej.

Na terenach, na których zostanie wprowadzona nowa inwestycja, w wyniku jej realizacji i zmiany użytkowania terenu powierzchnia ziemi ulegnie przekształceniu dla potrzeb planowanych inwestycji. W wyniku powstania nowego zainwestowania, może nastąpić lokalne uszczelnienie podłoża, dodatkowo postawione warunki minimalnej procentowej powierzchni biologicznie czynnej redukcją wielkości powierzchni nieprzepuszczalnych.

W projekcie planu znalazły się również ustalenia, które pozwalają na ograniczenie negatywnego oddziaływania planowanych inwestycji na powierzchnię ziemi. W tym zakresie szczególnie istotne są ustalenia dotyczące powierzchni działek budowlanych, minimalnych procentów powierzchni biologicznie czynnych, gabarytów i geometrii nowej zabudowy.

Powyższe zapisy projektu planu pozwalają na zachowanie w granicach przedmiotowego obszaru powierzchni biologicznie czynnych zapewniających infiltrację wód powierzchniowych i kształtowanie zieleni, towarzyszącej zabudowie. Dodatkowo, aby ograniczyć negatywne skutki prac ziemnych powinno się powierzchniową warstwę gleby, zdjętą podczas prac budowlanych, powtórnie wykorzystać do np. niwelacji terenów drogowych, zagospodarowania całości terenu po zakończeniu budowy.

W celu zapobiegania możliwościom zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz gleb odpadami, zapisy projektu planu ustalają zagospodarowanie odpadów w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

W odniesieniu do cmentarza – na podstawie badań geologicznych oraz późniejszych procedur kontrolnych – stwierdzono że realizacja tego typu inwestycji nie spowoduje znaczącego oddziaływania na skażenie gleby.

9.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Realizacja zapisów planu nie wpłynie na zasoby naturalne – z posiadanych materiałów archiwalnych wynika, że na badanym terenie nie występują udokumentowane zasoby naturalne takiej jak kruszywa, złoża ropy, pokłady torfu, itp.

9.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja ustaleń projektu planu będzie powodować: zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie, zwiększy zapotrzebowanie na wodę, wzrost ryzyka przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do wód, wzrost liczby zrzucanych ścieków. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe i chwilowe, negatywne.

Aby do minimum ograniczyć ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania planowanych funkcji na stan czystości wód powierzchniowych, podziemnych oraz gruntów, należy na dalszych etapach planistycznych zakazać wprowadzania do gleby substancji, które to mogłyby negatywnie wpływać na warunki gruntowo-wodnym.

Powyższe ustalenia i rozwiązania w wystarczający sposób zminimalizują ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na stan czystości wód podziemnych i gruntów.

W odniesieniu do cmentarza – na podstawie badań geologicznych oraz późniejszych procedur kontrolnych – stwierdzono że realizacja tego typu inwestycji nie spowoduje znaczącego oddziaływania na wody podziemne.

Granicą opracowania miejscowego planu nie objęto jedynie istniejącego cmentarza i rezerwy terenu pod jego rozbudowę, ale też grunty sąsiednie. Powyższe wynika z konieczności uwzględnienia przepisów Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315).

Zgodnie z §3 Rozporządzenia: „Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.”

Na terenach oddziaływania cmentarza wszystkie zabudowania korzystają z sieci wodociągowej. Nowa zabudowa także jest obligowana do podłączenia do sieci

wodociągowej. Strefa oddziaływania cmentarza (50m) została wskazana na załączniku graficznym.

9.4. Odpady

W projekcie planu przewiduje się wzrost ilości odpadów charakterystycznych dla danego sektora gospodarczego. Zgodnie z zapisami należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami.

9.5. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat

Na terenach nowo projektowanej zabudowy oraz w projektowanych pasach drogowych w czasie wykonywania prac budowlanych może wystąpić okresowe pylenie oraz emisja zanieczyszczeń gazowych pochodzących z maszyn i urządzeń budowlanych. Uciążliwości te mogą występować krótkoterminowe w skali lokalnej i będą ograniczone do terenów prowadzonych prac budowlanych.

Projekt planu ustala, że zaopatrzenie w ciepło będzie odbywać się w oparciu o ciepło z źródeł indywidualnych o niskiej emisji zanieczyszczeń lub zasilanych energią elektryczną.

Oddziaływaniem negatywnym, bezpośrednim, długoterminowym i stałym terenów usługowych będzie okresowy wzmożony ruch samochodowy w miejscu świadczenia usług. Oddziaływania z projektowanej zabudowy ze względu na ich małą skalę będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Budowa nowych dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję hałasu oraz zanieczyszczeń do atmosfery. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny. Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów infrastruktury technicznej stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.6. Klimat akustyczny

Projekt planu wprowadza funkcję: teren zabudowy usługowej i mieszkaniowej oraz teren komunikacji, które podlegają ochronie akustycznej.

Oddziaływanie negatywne, może wystąpić na etapie prac budowlanych i związane będzie z uciążliwościami emitowanymi przez pracujące maszyny, tj. głównie z hałasem i obniżeniem jakości krajobrazu. Ponadto należy zwrócić uwagę, że oddziaływanie akustyczne na środowisko występujące okresowo w trakcie prac budowlanych nie podlega regulacjom prawnym z zakresu ochrony przed hałasem.

Tereny zabudowy usługowej z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowych podlegają ochronie akustycznej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Tereny usługowe nie podlegają ochronie akustycznej – są to tereny mogące generować nadmierny hałas - oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Na projektowanych terenach można spodziewać się hałasu związanego głównie z obsługą danych terenów – natężenie hałasu w zależności od rodzaju prowadzonych usług.

Budowa nowych dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję hałasu oraz zanieczyszczeń do atmosfery. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny. Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów infrastruktury technicznej stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.7. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną

Oddziaływanie na etapie realizacji ustaleń planu będzie sprowadzało się do miejscowego usunięcia wierzchniej warstwy ziemi z istniejącą roślinnością. W związku z tym, że aktualny stan roślinności nie przedstawia szczególnych walorów przyrodniczych, przekształcenie stanu zieleni nie będzie istotnym oddziaływaniem na środowisko. Ponadto na terenach objętych zapisami planu wyznacza się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co warunkuje zagospodarowanie terenu zielenią.

Na etapie realizacji zapisów projektu mpzp możliwa jest migracja niektórych gatunków zwierząt z terenów objętych pracami budowlanymi. Takiej reakcji można oczekiwać ze względu na uciążliwości związane z funkcjonowaniem sprzętu budowanego (hałas, drgania spaliny, nasilona obecność ludzi). Można przewidywać, że migracja ta będzie czasowa i nastąpi na tereny sąsiednie. Jednakże, ze względu na to, iż dla obserwowanej fauny, w szczególności ptaków, przebywających w pobliżu zabudowań, poziom antropopresji stanowi czynnik tła, przewiduje się, iż z pewnością znaczna część z obecnych tu ptaków będzie wykorzystywała opisywany teren jak dotychczas, także w trakcie realizacji założeń projektu planu. Jednakże w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się liczne tożsame siedliska, które mogą być wykorzystywane przez te ptaki jako teren żerowania, w związku z czym nie przewiduje się, by realizacja założeń projektu planu znacząco negatywnie oddziaływała na populację ptaków opisywanego terenu. Oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i neutralne.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi będzie miało bardzo niewielki wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. W wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna, która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego. Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię objętą tego rodzaju przeznaczeniem, oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowe, stały,

neutralny. Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów technicznych stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.8. Oddziaływanie na krajobraz

Podczas realizacji założeń projektu planu początkowo może wprawdzie ucierpieć estetyka przedmiotowego terenu (oddziaływania bezpośrednio, długoterminowe, stale i neutralne), co będzie związane z procesami budowlanymi. Na etapie funkcjonowania zabudowy, projektowane budynki swym charakterem i kubaturą nie powinny jednak odbiegać od zabudowy sąsiednich terenów. Tereny usługowe powinny zostać odizolowane od terenów pozostałych zielenią wysoką, co stanowi rodzaj bariery zarówno migracji hałasu jak i odczuć krajobrazowych.

W projekcie planu uwzględniono obszary obejmujące tereny komunikacyjne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny. Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów technicznych stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.9. Oddziaływania na zabytki i dobra materialne

Brak obszarów objętych ochroną konserwatorską oraz zabytków.

9.10. Oddziaływania na życie i zdrowie ludzi

Oddziaływanie negatywne, krótkoterminowe może krótko wystąpić na etapie prac budowlanych i związane będzie z uciążliwościami emitowanymi przez pracujące maszyny, tj. głównie z hałasem i obniżeniem jakości krajobrazu. Ponadto należy zwrócić uwagę, że oddziaływanie akustyczne na środowisko występujące okresowo w trakcie prac budowlanych nie podlega regulacjom prawnym z zakresu ochrony przed hałasem. Późniejsza realizacja zapisów planu powinna być realizowana z generowaniem oddziaływań be średnich, długoterminowych, stałych i neutralnych.

W bezpośrednim sąsiedztwie dróg nastąpi wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczenie powietrza, Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny. Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów technicznych stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Wyznaczenie w projekcie planu funkcji terenów zieleni stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania omawianego terenu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.11. Oddziaływanie na obszary chronione w tym obszary Natura 2000

Ze względu na to, iż obszar opracowania położony jest poza prawnymi formami ochrony przyrody, prognozuje się, iż realizacja zapisów projektu planu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływała na obszary chronione, obszary Natura 2000 oraz nie naruszy spójności tych obszarów.

Obszar objęty projektem planu ze względu na swoje położenie znajduje się również poza głównymi korytarzami ekologicznymi i nie stanowi zagrożenia ani bariery ekologicznej dla migracji roślin i zwierząt.

9.12. Wzajemne oddziaływanie

Poszczególne elementy środowiska, takie jak: ludzie, rzeźba terenu, budowa geologiczna, wody powierzchniowe i podziemne, pokrywa glebowa, szata roślinna i fauna, klimat lokalny, krajobraz naturalny, zasoby naturalne, dobra materialne, zabytki kultury materialnej są ze sobą powiązane i tworzą integralną całość.

Dlatego też negatywny wpływ na jeden z czynników, może przejawiać się pogorszeniem stanu całego ekosystemu. Wzajemne wzmacnianie występujących oddziaływań w danym środowisku powoduje, że łączny efekt jest większy od sumy efektów ich działania oddzielnego.

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najważniejsze są oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny.

W oparciu o wyżej przedstawiony opis środowiska i analizę oddziaływań oraz ewentualnych zmian w środowisku można stwierdzić, że przy zastosowaniu rozwiązań przedstawionych w niniejszej prognozie nie wystąpią wzajemne negatywne oddziaływania pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska oraz nie nastąpi ich kumulowanie co mogłoby przyczynić się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu miejscowego planu.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określa cele, które zakładają zapobieganie, ograniczenie lub niedopuszczanie do negatywnego wpływu realizacji funkcji na środowisko. Proponowane rozwiązania przedstawione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego prowadzą do łagodzenia i likwidacji negatywnych wpływów na środowisko przyrodnicze.

W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu plan wprowadza następujące zasady:

1. Obszar opracowania położony jest poza obszarami prawnej ochrony środowiska naturalnego oraz wyznaczonych korytarzy ekologicznych.

2. Obszar objęty planem zlokalizowany jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 215 Subniecka Warszawska), objętego ochroną na podstawie przepisów odrębnych – należy zachowywać najwyższe standardy w zakresie ochrony wód podziemnych.
3. Na etapie wznoszenia zainwestowania istotnym zagrożeniem będzie nadmierny hałas związany ze wznoszeniem zabudowy, utwardzaniem nawierzchni dróg itp. Nastąpi również ubytek szaty roślinnej związanej z realizacją zapisów planu. W związku z powyższym na etapie inwestycyjnym należy zastosować technologie ograniczające w sposób maksymalny hałas. Realizację prac ziemnych oraz o znacznej emisji hałasu projektować i wykonywać poza okresem lęgowym ptaków.
4. Podczas realizacji przedsięwzięć należy działać zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami minimalizacji negatywnych skutków oddziaływania na środowisko naturalne. Dotyczy to takich aspektów jak hańdowanie gruntów w celu ponownego wykorzystania itp.
5. Postuluje się o stosowanie do celów grzewczych: paliw niepowodujących przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji, co zmniejszy ilość zanieczyszczeń w atmosferze.
6. Aby do minimum ograniczyć ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania realizowanych inwestycji na stan czystości wód powierzchniowych, podziemnych oraz gruntów, należy stosować zabezpieczenia, uniemożliwiające wprowadzanie do gleby substancji, które to mogłyby negatywnie wpływać na warunki gruntowo-wodnym.
7. Realizacja zabudowy musi umożliwiać migrację drobnych zwierząt (szczególnie płazów) poprzez np. otwory o średnicy min. 15 cm wykonane w podmurówce ogrodzeń przy powierzchni terenu, rozmieszczone w odstępach nie większych niż 5 m, prześwit o szerokości min 10 cm pomiędzy podmurówką, a ażurowymi elementami ogrodzenia, gdy wysokość podmurówki przekracza 10 cm wysokości.

Realizacja zapisów planu (rodzaj proponowanego zainwestowania), przy zastosowaniu się do wszystkich ustaleń niniejszego dokumentu oraz nakazów i zakazów wynikających ze wskazanych programów i planów ochrony, powinno znacznie ograniczyć lub nawet wykluczyć część negatywnych oddziaływań na środowisko. Przewiduje się również brak znaczącego oddziaływania projektowanego zagospodarowania na położone poza obszarem opracowania obszary ostoi Natura 2000, w szczególności:

- nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt chronionych w sieci obszarów Natura 2000
- nie wpłynie na spójność obszarów Natura 2000.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje dokonanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu rozwiązań, które

pozwołyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska (realizacja zamierzonych celów byłaby wówczas z punktu widzenia oddziaływania na środowisko bardziej efektywna – zostałyby osiągnięta przy niższych kosztach).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia uwarunkowania środowiska, potrzebę ochrony i wzbogacenia istniejących walorów przyrodniczo-krajobrazowych, konieczność zabezpieczenia zdrowia ludzi na tym terenie.

Jedynym rozważnym rozwiązaniem alternatywnym, dotyczącym przyszłego zagospodarowania, byłoby zaniechanie podejmowania jakichkolwiek działań, tzw. wariant zerowy. Biorąc pod uwagę obecne zagospodarowanie. Projektowanej głównej funkcji jaką jest poszerzenie cmentarza nie można realizować innym dokumentem jak planem zagospodarowania. Tereny przeznaczone pod zabudowę to głównie tereny już z zapoczątkowanym procesem urbanistycznym. Stanowią tzw. zabudowę uzupełniającą. W ujęciu przyrodniczym, w zdecydowanej większości tereny planowane w projekcie do zabudowy nie stanowią większych wartości przyrodniczych, gdyż są to zagospodarowane tereny przydomowe, ogrody, zbiorowiska ruderalne, niewielkie sady, pastwiska czy tereny rolne.

Podsumowując, zaniechanie wprowadzenia projektu planu w dalszej perspektywie czasu może doprowadzić do stagnacji gospodarczej obszaru, przy jednoczesnym zachowaniu naturalnych walorów przyrodniczych, które dodatkowo podlegać będą niekontrolowanej presji inwestycyjnej. Utracone korzyści społeczne będą zatem nieporównywalnie większe od cennych wartości przyrodniczych

Ponadto projekt planu jest zgodny z przepisami prawa w zakresie m.in. ochrony środowiska, ochrony przyrody, oraz innymi przepisami szczególnymi, ponadto przewidywane zagospodarowanie terenów, wydaje się być funkcją społecznie uzasadnioną na przedmiotowym terenie, dlatego też nie proponuje się rozwiązań alternatywnych aniżeli te, które zostały zaproponowane w projekcie planu.

12. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Analizowany zakres projektu planu jest powszechnie występującym i typowym przedsięwzięciem małej skali. Wobec tego określenie jego wpływu na środowisko nie napotkało na szczególne trudności.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie stanowi Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina.

Projekt przedmiotowego planu zagospodarowania jest realizacją uchwały Rady Miejskiej Łomży Nr 149/XV/19 z dnia 25 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do

sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina.

Celami prognozy są: ocena potencjalnych zmian stanu środowiska gminy, stwierdzenie jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią na skutek realizacji zagospodarowaniu terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie planu, identyfikacja obszarów objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe, zaproponowanie rozwiązań, które zapobiegałyby, ograniczały lub przyrodniczo kompensowały negatywne oddziaływania na środowisko, ocena możliwości oddziaływań transgranicznych.

Zgodnie z załącznikiem graficznym do ww. uchwały projektem planu objęto obszar o powierzchni około 39,6 ha w południowej części miasta Łomża. Zachodnia część terenu opracowania jest niezainwestowana, ale posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego podjęty Uchwałą Nr 146/XIX/11 z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie: w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża rejon "Zawady Przedmieście - ul. Przykoszarowa". Przeznaczenia terenów to: ZR - tereny zieleni rekreacyjnej, MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, U – tereny zabudowy usługowej oraz tereny dróg.

Celem opracowania omawianego projektu miejscowego planu jest wprowadzenie na opisywanym terenie funkcji: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami MNU, zabudowy usługowej U, zabudowy usługowej i parkingu UKS, cmentarza istniejącego ZC, zabudowy usługowej związanej z funkcjonowaniem cmentarza ZCU, cmentarza projektowanego ZCp, ogrodów działkowych ZD, zieleni rekreacyjnej ZR, zieleni urządzonej ZU, infrastruktury technicznej – elektroenergetyka E, parkingu KS, drogi publicznej klasy zbiorczej KDZ, drogi publicznej klasy lokalnej KDL, drogi publicznej klasy dojazdowej KDD, drogi wewnętrznej KDW, ciągu pieszo-jezdnego KDX.

Teren opracowania położony jest poza powierzchniowymi formami ochrony przyrody

Projekt planu składa się z części tekstowej – projektu uchwały oraz z załącznika graficznego. Podczas realizacji założeń planu nie wystąpią transgraniczne oddziaływania na środowisko.

W dokumencie dokonano szczegółowej analizy stanu obecnego odnośnie wszystkich elementów środowiska naturalnego. Późniejszym etapem było wykonanie analiz oddziaływania zapisów projektu planu na stan środowiska naturalnego z uwzględnieniem jego obecnych wartości i stanu. Wykazano, że realizacja zainwestowania wiąże się z oddziaływaniem na obszar badań. W celu minimalizacji negatywnych skutków realizacji zapisów planu wprowadzono zalecenia i nakazy.

W ujęciu końcowym wykazano, że realizacja zapisów planu, a następnie etap realizacji funkcji planu, po uwzględnieniu nakazów i zaleceń zawartych w prognozie nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo oraz nie spowoduje znaczącego wzrostu zagrożenia środowiska w granicach planu i poza nim.

14. Wykaz materiałów źródłowych

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża” zatwierdzone *Uchwałą Rady Miejskiej Łomży NR 223/XXVIII/16 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża*
2. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone dla miasta Łomża wykonane przez Łomżyński Zespół Projektowo-Inwestycyjny w Łomży, Łomża 2005 r.
3. Uchwała Rady Miejskiej Łomży Nr 149/XV/19 z dnia 25 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina wraz z załącznikami.
4. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina z załącznikami.
5. Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomża na lata 2011-2016 z perspektywą na lata 2024;
6. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na terenie miasta Łomża w latach 2011-2016.
7. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Łomża 2020.
8. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020;
9. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego;
10. Plan Gospodarowania Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022;
11. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
12. Program Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej;
13. Polityka Ekologiczna Państwa;
14. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej;
15. Strategiczny plan adaptacji dla sektora i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
16. Centralna Baza Danych Geologicznych;
17. Dane Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego,
18. Geografia regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa 2013 r.,
19. Geografia fizyczna Polski, A. Richling, K. Ostaszewska, PWN, Warszawa 2005 r.
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.)
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183)
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408)
24. Ptaki. Przewodnik Collinsa, 2010 r.

25. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, Władysław Matuszkiewicz PWN, Warszawa 2001 r.,
26. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, W. Jędrzejewski i inni, Białowieża 2012r.
27. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej, Łucjan Rutkowski, PWN, Warszawa 2008 r.,
28. Rośliny lasu liściastego, Tadeusz Traczyk, WSiP, Warszawa 1959 r.,
29. Atlas roślin, R. Krzyściak-Kosińska, M. Kosiński, wyd. Pascal, Bielsko-Biała 2007 r.,
30. Płazy i gady Polski, A. Herczek, J. Gorczyca, Wyd. Kubajak, 2004 r.,
31. Atlas ptaków, część I i II, Marcin Karetta, wyd. Pascal, Bielsko-Biała, 2010 r.,
32. Ptaki Polski, część 1 i 2, Andrzej G. Kruszewicz, MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2005, 2006, 2007,
33. Regionalizacja geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz, IGiPZ PAN Warszawa, 2008 r.,
34. Mapy Hydrogeologiczne Polski wraz z objaśnieniami
35. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski wraz z objaśnieniami,
36. Mapa Geośrodowiskowa wraz z objaśnieniami
37. Przeglądowa Mapa Surowców Skalnych Polski w skali 1:200 000
38. Mapa Glebowo - Rolnicza skali 1:5000
39. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Uchwała Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. (Monitor Polski nr 49 poz. 549), Warszawa 2011,
40. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. R.P. z 2016 poz. 1911);
41. Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2016 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Białystok, kwiecień 2017,
42. Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu łomżyńskiego, WIOŚ Białystok, 2016/2017
43. Materiały zebrane w sieci Internet w szczególności bazy danych WMS oraz serwisy tematyczne.

Autor opracowania:

.....
inż. Grzegorz Prusik

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż jako autor „*Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów pomiędzy ul. Przykoszarową i ul. Szosa do Mężenina*” spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm., 2019 poz. 1721 z późn. zm).

Jestem świadom odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
inż. Grzegorz Prusik